

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HÖG MÅN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AV
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 31 JULI 1921.

HUVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.

ANDRE REDAKTOR:
EBBA THEORIN.

SKÅNE NUMMER

EN SKÅNEVISA

Av ALFRED FJELNER.

*De vita kyrkorna, de vita gårdarna,
de vita hagarna i solens sken,
de gröna kullarna och ättehögarne,
som gömma odlares och kämpars ben.
De breda slätterna, de breda mannarna,
det breda språket i sin lugna sång
och näktergalarna runtom i lundarna
och lärkors drillar över myllfet vång.*

KVINNAN, MATEN OCH NATUREN

NÅGRA RADER OM SKÅNE AV ABBÉ COIGNARD.

STÄLLES MAN INFÖR VALET ATT lovsjunga den skånska naturen, den skånska kvinnan eller den skånska maten, råkar man verkligen i kvalet, ty man ville så gärna ägna dem alla sin hyllning. Uppgiften är nämligen tacksam, men på samma gång fordrande och erbjuder vanskligheter särskilt för den som inte har något mera lyriskt instrument till disposition.

Det är för övrigt anmärkningsvärt att det dröjde så länge, innan den skånska naturen upptäcktes av diktare och konstnärer. Linné är visst den förste som sjöng dess höga visa, men det skulle dröja mer än hundra år efter hans frejdade resa till "konungariket", innan en riktig skånings musa inspirerades av dess fågring, och ännu lever den man, som först bland landsmännen införlivade provinsen med de fria konsternas skönhetsrike. Skånskfödda målare hade funnits tidigare, men ingen av dem hade upptagit hembygden i sitt konstnärsmidvetande; det var för herrarna av penseln som för skalderna: "rätt, sånglöst, muser ej bekant, ett svenskt Boiotia låg Skåne". Gustaf Rydberg var den förste som målade skånska dukar, liksom A. U. Bååths lyra var den första som ljöd på skånska.

En uppsvensk har eller hade — ty nu för tiden har väl allmänbildningen stigit — den uppfattningen att Skåne är en enda stor slätt, där skördarnas guld och sockerbetornas gröna fält ligga som rutorna på ett schackbräde, vars kvadrater avgränsas av pilvallar. Så ser emellertid inte Skåne ut; dess natur är tvärtom mycket växlande och inom dess gränser rymmas gott om karga trakter och skogsbygd, där finns berg och dalar, och mestadels är slätten inte "platt som en pannkaka", utan bryter sig i väldiga vågor. Det verkliga, det härliga Skåne ligger emellertid "söder om landsvägen", som Hans Bendz döpte den sydskånska slätten, på vilken ingen kanske satt en så träffande karaktäristik som Nicolovius: "Huru frodig och välmående ligger den ej utsträckt och gassar sig mot solen, obekymrad likväl, som man skulle tycka, om hon lyser eller icke; ty med ett nästan oförändrat ut-

seende betraktar den såväl solskensdagen som den regniga. Utan att egentligen förblekna för en långvarig brännande solhetta eller särdeles förhöja sin grönska för de blida regnen tyckes den i det längsta vara sig själv nog."

I vår har det visst på förekommen anledning talats och skrivits lite om människans inflytande på naturens fysiologi. Den skånska slätten kunde här ha erbjudit ett tacksamt studieobjekt. Vid början av förra seklet föredro t. ex. Skytts härad, Sveriges fruktbaraste jord, ett helt annat utseende än i våra dagar. Gråa byar med ett och annat träd i de små kålhagarna lågo på en åttondels eller en kvarts mil från varandra, och mellanstånden utgjordes av flacka fält, där aldrig något träd skymde utsikten, om ej enstaka pilar, som här och där stego upp ur slätten — den regelbundna pilodlingen är nämligen inte uråldrig i Skåne. Mindre än femtio år senare sågos snygga vitmenade bondgårdar med sina väl underhållna boningshus omgivna av trevliga trädgårdar ligga tätt strödda på de rika grönskande fälten.

Det var i en sådan skånsk bondgård Ola Hansson hade sitt barndomshem, och han har själv i en självbiografisk anteckning lämnat följande målande bild av denna miljö: "Man lever rundligt och i mak och kan unna sig detta, ty gården har ju själv allt vad den behöver. Den är full av välgödda husdjur av alla slag, som ge rågade bord till de stora högtiderna och för övrigt när som helst det skall vara; trädgården bjuder på de läckraste frukter och grönsaker, och i almdungen bygga och bo råkorna, som skjutas en gång om året och smaka utsökt. Markerna bära icke blott råg och vete, som ge det bästa bröd, från den grovaste limpa till den vitaste bulle, utan hyser även varjehanda vilt, som far och hans söner ensamma äga rätten att jaga, om de vilja: rapphöns, hare och vildand; och torvmossarna och ängsdammarna ha en ymighet av feta och välsmakande sötvattensfiskar: gädda och sutare, aboré och karusa, ål och kräftor.

"Och förutom alla dessa timliga härligheter, som ge ett gott hull och ett mildt lynne, har den

skånska hemmamarken sin egna och stora skönhet, som omfattar hela det vidsträckt område mellan den bugnande skördetidens röd-kindade och robusta verklighet och den dagljusa och tysta sommarnattens översinnliga drömmeri." Sådant är det Skåne som ingått i det allmänna medvetandet, detta land som flyter av mjölk och honung, och vars jordmån inte bara alstrar all timlig ljuvlighet, utan också förändligade siare och skalder som Hans Larsson och Ola Hansson.

Nu undergår emellertid slättens fysiologi åter en förvandling. Det har berättats att "pilträdens land" inte längre skulle göra skäl för namnet, ty under kristiden fingo pilarne visst utbyta sin dekorativa uppgift mot att lösa värmeproblemet, och industrien har flyttat ut på landsbygden, där den med sina höga skorstenar pekar ut var den brutit idyllen itu. En ny tid må dock komma med sina nouveautéer så mycket som helst. De kunna väl störa ett äldre öga, men det väsentliga i detta solmättade land mäktade de aldrig att ändra; slätten är och förblir, även om dess silhuett skulle te sig lite annorlunda.

Och detsamma antar jag att man kan säga om den skånska kvinnan. Hon har sedan gammalt fått sköta den inre styrelsen på gården och lär väl inte tappa tyglarne, även om hon skaffat två pianon i huset, och framför allt må man hoppas att hon inte glömmet sin plikt att hålla den gyllene regeln om mycken och god mat. Om hon sedan inte är alltför konservativ med menuen, skadar det knappast, och hon behöver inte servera en bröllopsmiddag efter följande i gamla tider traditionella recept: soppa, lutfisk, risgrönsgröt, i vilken smör simmade i ett djupt kors, gästek, gristek samt sockerkaka och äggostkaka, späckad med russin. När man besinnar att i varje soppfat låg en höna samt fläskstycken och frikadeller, förstår man bruket att gästerna gingo ut en stund mellan rätterna och hoppade och brottades för att packa maten bättre.

Den skånska maten var det, ja. Ett vederhäftigt rykte omstrålar skånska fat och krogar, men gud vet, om inte denna gloria egent-

(En Skånevisa).

*Så breder Skåne sig i vaket drömmande,
i ärings yppighet och färgers prakt.
Två dussin kyrkosocknar famnar blicken, då
du ser från åsen över hemmets trakt.
Och "Longa påga" sjunga högtidshymnerna
och Sundets böljor leka lustig dans,
och betfält blanda sig med veteåkrarna
och boskapsflockarna i brokig glans.*

*I blomstertäppan dofta ännu urterna
från fars och farfarfarfars gamla tid.
Och storkar ståta ännu stolt på längorna,
och taklök blommar praktfullt där bredvid.
I kistelädickan har moran liggande
den klut, som mormor bar i unga år,
och ännu slamra käckt och muntert vävarna
och skapa dukagång och krabbasnår.*

*Jag går mot kyrkan nu en söndagsförmiddag,
en sommarsöndag i min faders by,
och klockan ringer som när jag var på en gång,
men varje gång dess klang är likväl ny.
Så många gamla ligga under vårdarna,
och håret vid min tinning blivit grått.
... En fädrens son går rörd de skånska stigarna,
som hundra släktled fordomdags ha gått.*

*Så mycket, mycket har ju dött och ändrat sig,
men själen, bygdens själ, är vad den var.
Lavendeln doftar omkring psalmbokspärmarna,
och buxbomshäcken står där hemma kvar.
Och samma dova sång går genom rågarna
som när en parvel njöt av deras sus.
... När säden blommar, vill jag gästa bygderna,
där en gång morgonen var lekfullt ljus.*

TELEFONER:

539, 8326 - kontoret 5619

MALMÖ

Perslow's

SIDEN- &
MANUFAKTURAFFÄR
STÖRSTA URVAL NYHETER

BREDVID VÄGARNNA - AV GWEN

NÅGRA HJÄLPLÖSA TANKAR INFÖR EN VIDSTRÄCKT VERKLIGHET.

HUR LITET VETA VI ICKE OM VÅR nästa? Hur litet förstå vi, trots alla bemödanden, av vår egen samtid. Övertygelsen smyger sig med beklämning över en i samband med en massa olika företeelser — många passera förbi oss, utan att vi helt förmå ta upp deras innebörd, andra ligga vårt medvetande närmare och vi förmå lättare avläsa deras halt, åter andra, och kanske ännu viktigare, gå vi disträvt förbi, fångna som vi alla äro i vår egen väg och våra egna mål. Och mitt i allt detta äro vi alla ense om att sätta "begripat" utöver vårt eget jag, och insikten om våra medmänniskors problem högst av alla insikter! Vi förstå dock så litet!

Några gånger under det gångna året har den kliché jag, icke gjort, men förmodligen på ett eller annat sätt fått som påbröd på livets erfarenheter, sorgligt störts, när jag läst "Läsarinnornas spalt" i Idun. Ur den har ljudit det primitiva och manande ropet, som skär igenom alla våra utmärkta, civiliserade och skickliga ljud och oljud, hela den kakofoni vi förskansa oss bakom, på det att våra öron icke måtte höra och våra ögon icke se. För alla dem som leva i centrum av det modärna livets virvel, är det nog heller icke lätt att alltid ha sinnet öppet för en annan rytm och andra komplex än dem vi själva i vårt dagliga arbete få räkna med. Vare det sagt som ärligt menad ursäkt.

En sådan spalt! Det talas om documents humains, det letas i litteraturen efter äkta prov av det mänskliga varat under vår egen tid, och fynden äro icke flera än att de för- anleda berättigt och tacksamt uppseende. Och under tiden sänder betryckta och osäkra kvinnor många års samlade och bittra erfarenheter i några trevande, ovissa rader till den tidning de tycka stå sig närmast, i ett aldrig helt dött hopp att någon skall kunna hjälpa, att den till synes absolut obrutna muren omkring deras eget livs tragedi skall, om icke ramla, så åtminstone få en begriplig och tröstande solfläck över sin obönhörligt skröpliga yta. Det skall villigt medgivas att de i de flesta fall få vettiga och i bästa me-

ning välmenande svar — men det är först när man läser svaren som man förstår hur oerhört livet ter sig för dem som satts bredvid vägarna att ensamma klara ut sina problem.

Känner ni dem, minns ni dem, min karska och dugliga läsarinna, alla dessa våra betryckta och egenartade systrar runt om i bygderna, som under året ropat genom Iduns spalter? Det är nästan inte trevligt att åter igen draga fram dem, av ungefär samma anledning som gjorde, att vi som barn ryggade när någon i ett olämpligt ögonblick talade om Gud eller om Döden. Men säg? Minns ni hustrun, som upptäckte sin mans intresse för hennes bästa väninna, och inte längre orkade tåla, undrande om vad plikten bjöd, minns ni hustrun som var gift med en alkoholist och ville bli fri, och den äldre kvinnan som svarade och rådde henne att skaffa vittnen, minns ni alla dessa, som utan utbildning bliva hänvisade till små eller inga inkomster, minns ni modren, som på fullaste allvar ifrågasätter som sin plikt att låta sitt liv för barnets skull, minns ni de medelålders fröknarna som ha klubb med "intresserade" pojkar i 20-årsåldern, minns ni framförallt den trettiåriga, hyggliga och förmodligen mycket kloka hustru, som märker att hennes man börjar tröttna på henne? Och, jag höll nästan på att säga först och främst — minns ni alla de ständigt återkommande bekymren från härskaran unga arbetande kvinnor, vad de skola göra av sin semester, hur de skola kunna tillbringa de stackars, fattiga veckor livet bjuder dem att glädjas varje år?

Låt oss börja med de sista. Har ni tänkt på, att deras problem, som oupphörligt återkommer i Iduns spalter, helt enkelt bevisar att vi ha massor, otaliga skaror av friska och livlustiga unga kvinnor i landet, som arbeta året om och fullgöra hela sin medborgarplikt, och för vilka tillvaron visar sin tacksamhet och samtiden sitt erkännande, genom att lämna dem i en situation, så beskaffad att de faktiskt stå rädlösa när det gäller glädjen? De veta icke var den finns, icke hur de skola få den, och förmodligen icke alls hur den känns, men eftersom de äro friska och ha ett gott samvete, det de ärligen förtjäna, ha de dock i sina hjärtan en bild av den, och de vända sig hjälplöst till sin tidning för att söka leta upp någon motsvarighet i det verkliga livet. Man kan inte hjälpa, att man undrar om de få svar — och att man för deras räkning misströstar, och undrar huruvida den barmhärtiga ovetenheten skall föra dem vidare utan att de själva behöva misströsta.

Så finnas de, som icke kunna vara ensamma. Herregud! De finna säkert kamrater i olyckan — men blir det bättre för det? Deras tomhet skulle fyllts av annat än vad som fås av sällskap.

Det tycks icke finnas en vanföreställning, som icke är så långt på sidan om vägen, att det icke finns en god och behjärtad kvinna som icke känner det som sin uppgift att omfatta just den med sitt brinnande nit. Kvinnorna äro flugorna, som dragas mot och brännas av livets ljus. Men de veta icke vad det är de söka, och hur skulle de kunna förstå att de bränna sina vingar förgäves?

De veta för litet, de ha icke sett tillräckligt mycket av verkligheten för att ha möj-

lighet att bedöma proportionerna, och dock visa de en exakthet när det gäller att ställa upp problemet, som åt den sangviniske bestyrker övertygelsen, att kunde all denna människokraft kastas ut i tillvaron på samma sätt som sker med gossarna, det vill säga utan att de från sina första simtag, för att hålla sig uppe, få prova på den meningslösa hämningen, så skulle de kunna tillföra vårt samhälle omätliga värden, som nu få ligga här till ringa nytta. Själva utgångspunkten för "Spalten" är ju att deras närvarande liv är meningslöst. Se exempelvis på fru Dora. Hon lägger upp ett helt livsöde, med en kalligrafisk klarhet som inte lämnar något övrigt att önska. Med en rättskaffens drift att se saken som den är, återger hon den för oss alla, sina obekanta vänner, så att vi precis veta vad det är fråga om. Men därifrån och till att räcka botemedlet är ett långt steg, och det är inte ens säkert att den kloka och tappra fru Dora skulle ha nytta av att en kraftigare hand ledde henne att taga det.

Det är intet tröstlöst i sanningen att människorna måste göra sina erfarenheter själva. Så är livets bud, det ligger ingen olidlig tragik i att vi alla måste böja oss för det. Men det är tröstlöst att tillvaron för så gränslöst många svenska medborgarinnor är så tillrättalagd, att den snart sagt icke tillåter dem att göra sina egna erfarenheter. De växa upp i en urskog, som skymmer allt ljus, av fördomar och förutfattade meningar, de påläggas och åtaga sig med okuvligt mod plikter, dem endast dumheten och egoismen förestava, och som intet hava med varken deras närmastes eller mänsklighetens framtid och lycka att göra, i det instängda rum där de framleva sitt liv, finnes intet fönster, genom vilket Vår Herres klara solsken kan lysa in och kasta det rätta ljuset och de rätta proportionerna över tingen.

Botemedlet? Herregud — visste man ändå! Men säkert är, att en nödvändig förutsättning för att ett sådant skall finnas, är att även flickorna få en professionell uppfostran, varmed jag ingalunda menar att denna icke kan röra sig om hemmets ting; att deras sätt att känna och tänka från barndomen sovrar från allt det lumpna bråte, som skräpar ner den nuvarande kvinnogenerationens andliga liv, och av vilket slamret från kaffekalas och vardagsliv redan fyller den lilla flickans öron; samt först och sist kunskap, kunskap och åter kunskap.

Det finns dock en avgörande och synnerligen tänkvärd skillnad mellan män och kvinnor. Av denna kunna vi draga vissa slutsatser. Det är, att männen aldrig, märk väl, aldrig någonsin förgäves, behöva möda sig om det goda och det rätta, om vägen för dem själva och andra. Är det så, att de ha viljan, ha de också alltid förmågan. Men kvinnorna, som kanske med ännu ömtåligare samveten ställas inför dessa problem, äro förfärande ofta ovissa om hur de skola handla, och om överhuvudtaget någon utväg finnes. Det är denna förfärande ovisshet som tar sig uttryck i Iduns "Läsarinnornas Spalt" — och det är väl också i kraft av denna ovisshet, och all den livets egen traktan och rytm som ligger bakom den, att kvinnorna någonsin, kanske när vi alla för länge sedan äro borta och glömda, skola finna ut ur labrynten och fram i det klara solskenet!

ligen endast är en återglans från tidigare dar. Visserligen har en husmor eller kökschef bättre råmaterial i sitt visthus där än på andra håll, ty både ladugårdar och kålgårdar äro skönare än norr om landsvägen, men annars... På källarne får man det ingalunda bättre än i Stockholm, och ett mathjärta kan tillfredsställa sitt begär nästan lika bra hos en förstående kvinna i Mälareprovinsernas huvudstad som i Skånes. Ty då allt kommer omkring, är kärleken hos den som anrättar maten den bästa kryddan. Huruvida folkhögskolan och den andra högre bildningen idealiserat den skånska kvinnan så mycket att hon fått sin blick riktad mera uppåt än förr, så att hennes sinne för köket och dess poesi sålunda slappnat, vet jag inte, men man får väl hoppas att så icke skett. Prästgårdarne, som varit befolkningens föresyn både i det andliga och det timliga, lära visserligen nu ha blivit delvis härjade av löneregleringen, men värre har väl inte vedermödan farit fram över dessa paradiser än att där fortfarande serveras den bästa kyckling och den bästa gås, som kan bjudas en människa inom detta konungarrike.

EKSTRÖMS VANILINSOCKER

SKÅNEVERS OCH ANNAT VACKERT SKÅNSKT

DET FINNS DE STOCKHOLMARE, som tro, att en Skånepoet, (ja, också poeten och inte bara poesin), alltid måste gå på trallen: Fontänen spelar, En droppe faller, Det är stilla. I kväll. Och det finns kanske verkligen också några enkla eftersägare av den Ola Hanssonska idyllen, som ge skäl för denna något enfaldiga tro. Andra poeter, som från barnåren fått versens konst och skånskt uttal, tro sig göra genuin Skånepoesi genom att här och där sätta in ett "mannar" eller "pågar" eller något annat stort och skånskt och hederligt. Men bägge kategorierna lokalpoeter ha ju sin motsvarighet i andra skolor i andra landskap. Och ingen kan förneka, att just några betonade Skånepoeter äro bland våra största svenska skaldar.

I Ola Hanssons genius ha humorn och lyriken slutit ett mer äkta förbund än kanske hos någon annan — och bäggedera böra ju ha sin rot djupt i skånskt kynne. Den mystik, som för Ola Hansson låg i det skånska landskapet, fanns väl ändå mera hos honom själv än hos landskapet. Och även Vilhelm Ekelund är väl mycket subjektiv som Skåneskildrare. Det är framför allt Ringsjönejden, han då och då vänder åter till, efter att ha vandrat i tysk-klassiska och attiska nejder. Han kan som i en vision plötsligt se en blommande hagtorn, en backslutning ner mot sjön, och i hans dikt kommer det då något april-vårligt, som gott — och det är kanske hans mening — kan leda tanken till en Pindaros.

Vi ha, också på senare tid, ett par skaldar, som genom att använda skånskt idiom lyckats på ett alldeles särskilt sätt fånga skånskt landskap och skånskt folk: Axel Ebbe och Sam Kellin. Du skulle inte tro, stockholmare (lika litet som kinesen tror det om engelskan), att utpräglat skånskt idiom är ett språk för poesi, men det är verkligen så. Diftongerna ge uttryck för en alldeles säregen vekhet och stundom för ett slags fasans patos. Läs bara Axel Ebbes dikter, högt — om du kan! Han får fram en trygg stilla humor, som hör samman med skånskt väsen och skånskt språk. Men han känner också hela denna urgamla hednabygds trolldom — och o, skulle den inte leva kvar i ett land, där urgamla bondeätter bära fädrens arv av tungsinne, bizarreri och stark konstnärlig ingivelse och där bäckhästar och varulvar spöka om inte på ängar och kring husknutar, så i människors själar. Och han dyrkar slättens tungsinta, dova mystik: människaran som tycks vända tummen neråt med fördömsen mot den ensamme fararen på aldrig slutande slätter o. s. v. På slätten lever man i närmare förbindelse än annorstädes med de överallt synliga himmelska tecknen (tänk på vilket som var astronomiens hemland!) och i det gamla Skåne står man inte bara i särskilt vänligt förbund med den rikedombringande solen, utan också med månen, demoner, den underjordiska mystikens himlakraft. — Sam Kellin ("Jean qui pleure") har liksom Axel Ebbe sina rötter

Sådant Axel Ebbe — den skånske skulptören och diktaren — galg-humoristiskt tänker sig sin konstnärsideols öde. Teckning av honom själv.

djupt i den skånska jorden: så långt man kunnat hitta i kyrkböckerna har hans förfäder på både modernet och fädernet varit bönder i Rönneådal. Han har fått de gammaldags skånska uttrycken med det egentligaste modersmålet, och när han nu, efter många års bortovaro från fosterjorden, omsatt i dikt vad de tidigare åren lärde, har denna dikt fått äkthetens särmärke.

Varken Ola Hansson eller Vilhelm Ekelund ha vidare betonat en viktig sida, som också finns i det skånska: det breda och festliga. Det har Anders Österling gjort. Hans "Skånskt sommarstycke" med färden till Skurupsdansen är så folkligt enkelt och kraftigt, att man igen tänker på något tidigt klassiskt.

En yngre skald, som likaledes sökt få fram detta breda och festliga, är Gabriel Jönsson. Född vid Öresund som han är, har han i sin Skånediktning framför allt hållit sig till sundet och när han på ett ställe talar om doften av "hagtorn och hav" har han funnit ett snillrikt uttryck för en sinnerförmimelse, som just ger skånsk luft, skånsk doft på det hållet. Eljest har det svensk-danska sundet hittills mest varit de danska skaldernas domän. Men det kan ju vara allt skäl i att skåningarna, eljes så besläktade med danskarna, liksom dessa rikta blicken ut även mot det som är bortom havet och inte låta den stanna bara i den skånska myllan. Några av dem ha ju också redan gjort det på sitt sätt: Ola Hansson for över det skiljande vattnet för att bli kosmopolit, Vilhelm Ekelund lämnade Ringsjön för att gå till Hellas kastaliska källor. Men Gabriel Jönsson for direkt med sjömännen själva över det vida havet och hem i hamn igen.

En skånsk konstkritiker skrev nyligen, att bland de skånska målarna rådde det egendomliga förhållandet, att kvinnorna voro ett stycke styvare än männen. Bland de målarnor, han vid omdömet tänkte på, var framför allt Ellen Trotzig. Liksom en diktare kan bli så gripen av en enda upplevelse, att han jämt och ständigt kommer tillbaka till den, tycks hon vara helt uppfylld av en enda

bestämd skönhetssyn. Det är den man möter i "Guds öga" och vad allt hennes målningar heta.

När man vandrar bland de ödsliga kullar, som höja sig bakom det välmående lilla Simrishamn, tror man sig förstå, var hon fått denna skönhetssyn.

Dessa kullar avsluta horisonten helt tätt framför en. Redan detta ger en underlig stämning. Man har en nästan lustig känsla av hur man vandrar här på en liten och ensam planet, — just den vi kalla vår. Men där bakom — bakom horisonten, ligger en annan, ny värld. Där finns allt skönt, stort, härligt — det vi inte ens kunna föreställa oss, utan bara ana möjligheten av.

Men det är också på annat sätt ett möjligheternas land, detta. Dessa ödsliga, torftiga kullar kunde väl längta till golfbill och uppodling, till människors lycka och rikedom. Det

är alltså ett slags den möjliga framtidens vålnader, eller varsel vore det väl mer logiskt att säga, som stryka kring här, på samma gång som det spökar av alla gamla hövdingar och krigsmän, som i denna uråldriga kulturbygds älsta tid härjat och bränt här, uppbyggt igen och — fött detta sena släkte, som nu lever fredligt bland det som alltjämt är bara möjligheter.

Eljes har ju den rikt uppodlade skånska jorden lämnat barbarstadiet bakom sig och bjuder på alla möjligheters förverkligande. I det avseendet hade väl också Vilhelm Ekelund rätt, när han så lätt tog steget från Skåne till Hellas.

*

Jag for en dag med några bekanta till en storstättlig skånsk bondgård i sydöstra Skåne nära Ö. Herrestad, där ägaren nyligen dött. Den döde hade varit inte bara bonde, utan också bondekonstnär, och vi skulle se på alla de sniderier han lämnat efter sig.

Den döde var den yngste av sex syskon. Alla sex — stora, vackra män — hade gått där på fädernegården, ogifta. Många av dessa mycket gamla skånska bondesläkter tyckas bli alldeles sterila. Men den drift, som på ett eller annat mystiskt sätt tycks hänga samman med kärlek och fortplantning, konstnärsdriften, vaknar i stället. Denne man hade tydligen inte fått den ringaste utbildning, fast han varit utrikes en tid. Men han hade med tydlig talang och ofantligt tålmod snidat och snidat, så att hans verk nu fyllde kistor och rum. Han brukade aldrig visa en människa något, aldrig tala med någon. Han vaknade korna och blev allt underligare.

Man skulle säkert, om man kände till personalkronikan, kunna leta fram en mängd konstnärsgåvningar, som sprungit fram direkt ur gamla skånska bondesläkter. Begåvningar, som ingalunda haft den primitivitet och friskhet, man skulle vänta på grund av deras blodsursprung, utan ofta i stället varit utmärkta av ett bizarreri, en underlighet, som stundom hör samman med alltför gammalt och förfinat blod. Axel Ebbe, som vi nämnde här förut, är son till en storbonde i Hököpinge och har själv byggt sig ett eget hem där. Ola Hansson är liksom sin kusin Hans Larsson av gammal bondefamilj från gammal skånsk bygd. Teodor Tufvesson, en fin idylliker av en yngre generation, är storbondeson från Borrby.

E. TH.

Äkta Spets- & Sidendépôt

LINNÉGATAN 38

A. T. 197 00.

2 tr. HISS.

Riks Ö. 436.

Till utstyrslar!

Spetsar, Schweizerbrodyr, Linne- och Bomullsväv.

RÖRHÖNAN IN PÅ LIVET

EN UPPLEVELSE I EN LITEN SKÅNSK VILDMARKSVÄRLD. AV PAUL ROSENIUS.

D:r Paul Rosenius intar som bekant en av de allra främsta platserna bland vårt lands natur- och fågellivsskildrare. Idun har här nöjet publicera en hans berättelse om hur han fångar rörhönan

MITT IBLAND JORDARNA ÄR DÄR en sänka och ett blänk av vatten — ett gammalt »torvahål» med litet sumpig äng omkring, som plogen gått förbi, en egen liten vildmarksvärld med kuvad, öppen jord runt om sig.

I ett sådant litet hål lever livet mera hemligt och oåtkomligt än ute på vångarne och fälten. Där ute ligger allt i öppen dag. Det kan vara på pilevallarna, bland de frivuxna blommorna och gräsen, eller under gropakanterna och körvelkrattet att något håller sig undan för folks ögon. Men annars är där just inte mycket som inte är bekant. Råkor och alikor hålla allö mitt i blanka dagsljuset, lärkorna fladdra och drillar i det blå, halmstråna som gråsparvarna draga till rede med i stubbepilarna, hänga ut ifrån hålen och visa vägen in, och man får ofta se åkerhönsen löpa synliga över öppna sädesstycket.

Men i gamla mangelgravar och andra vattenhål rör sig allting mera förstulet. Dit komma människorna mera undrande och våga sig inte så gärna ut. Där växer det ju också, så att man inte kommer fram. Är det full sommar, så har det rent tagit överhanden. Det växer, så man kan bli uppslukad av det. Det är det vilda själv, som man nästan ryggar tillbaka för. Och så vet man aldrig säkert vad man trampar i. Redan ängsgräset, innan man kommit längre, det står ju högre än både klöver och timotej, och där sticker upp fullt med kärstisar. Går man fram där så böljar det om en, och liksom viskar till en: Gå inte längre! Går man ändå, så träffar man på den stora, höga muren, av kaveldunsvassen och den jättevuxna vattenskräppan. Här kan det te sig nog så trevligt i begynnelsen: vilka ljuvligblåa fång av förgätmigejer, och vilken honungssöt arom av all den vita vattenmåran! Men tag dig längre in, om du har lust! Det börjar kännas kallvätt i dina skor, och, plums, är du nere i muddret. Och just nu blir det liksom sinnat att komma dig till livs, det gröna myllret omkring dig, den överväldigande frodigheten blir med en gång klar för dig. Det är som hade de vuxit upp, dessa täta väldigheter av bäckenmarke och allt vad det heter, endast för att kunna hastigt slå ihopa över dig, om du glede ned inunder.

Men just när du plumsade, fick du höra något. Tjirrr! Gällt och kort, och så ingenting mera. Det var rörhönan. Lystringsropet hade blixtnabbt skurit sin väg därinne genom de undangömda lagunerna.

Lägg dig gärna på utkik, där du kan se den öppna vattenspegeln innanför vassen. Men det är ovisst, om du får en skymt av rörhönan och hennes ungar — de trivas så bra i de små avstängda sidogölarna. Kanske du bara får se ladusvalorna ila fram över »andmaten», som lagt sitt täta, gröna täcke över vattnet. Det går fram över de grova rotstockarna på kaveldunet,

”Nu ligger hon i boet och skrockar.”

och det går in i de dunkla små valven och gångarna i vattendjungeln. En gräsandmamma står i en av portarna och vilar sig av sina gärningar. Men då och då kommer där fram en mörk och lurvig unggävel och tar sig fram ett stycke och bökar i det gröna täcket. När han gått in igen i gömslena, har andmaten åter dragit sig samman över vägen han gått. Och ingen skulle tro att där varit framme något levande och rört i den stilla spegeln.

*

Vill man mycket gärna komma en rörhöna in på livet, skall man på våren gömma sig vid hennes bo. Man skall komma den tiden när jorden sträcker sig rödbrun och naken i det välsignade ljuset och då torvhål och mergelgravar ligga som öppna, blå ögon, de där intet hava att fördölja. Där är bara gammal kaveldunstubb omkring dem, den står så lysande vintertvagen, och av allt grönt, som är i annalkande, höja sig blott de första, späda fräken-spiorna över vattnet. Där har jag gått och sett efter ett rörhönebo, och jag har funnit det som en stor skål av gulgrå kaveldunsblad, höjande sig över vattnet. Men rörhönan själv har hållit sig undan — jo, en gång flög hon upp två steg ifrån mig. Hon hade legat nere till huvudet, och jag hade inte märkt henne.

Men ibland har hon byggt i gammal, hög bladvass, och då har jag gjort mig ett gömsle ute på vattnet, helt nära boet. Länge har det kunnat vara tyst, och jag har tyckt mig vara ensam levande i allt rördunklet, där jag inte sett himlen över vassens toppar. Jag har stirrat in i de stilla speglarne mellan stråbunkarne, jag har sett ljusstänkta leka på de nya, gröna vasspiorna. Det har rört sig litet i vattnet nånstans — var det en vattensork som fumlade, eller var det fisk? Visst finns det fisk här också, det finns »karusor»! Men så med en gång smällde det till ett snörflande, fnysande ljud, som från något vattenväsande — tjirrr! Det kom bryskt och kort, varifrån, visste jag inte, bara att det kom någonstans inifrån skuggorna över vattenpolen. Så har det blivit tyst igen

med sin kamera — en berättelse, som samtidigt är en den finaste, starkaste skildring av en liten skånsk »vildmarksvärld» sådan den kan gömma sig vid sidan av vångarna och fälten.

en stund, tills det åter helt plötsligt klämts till med ett av de skrämmande lätena. Det tycktes vara utstött alldeles invid mig eller under mig, men hur jag än spejade omkring mig genom mina titthål, så stod ingenting till att se. Men säkert fanns det någonstades ögon som vakade. Jo, säkert, ni ska få höra. Det hade börjat förnimmas små plaskanden i vattnet och små fågelpip. Det blev starkare och kom närmare, och till slut hade jag dem plum-sande och småpipande mellan mig och rörhöneboet. Det var ellingarna uppifrån gården. De hade blivit »kjea» av att spatsera omkring uppe i trädgården med fostermödrerhönan och hade begivit sig ner i vattenhållet. Och de plaskade på, utan att se upp för rörhöneboet. Men då hördes ett skvätt, något mörkt hade slungats fram, för att lika hastigt dragas tillbaka, och alla ellingarna sopades bort som av en stormil. Det var rörhönan. Hon hade nog hållit reda på vad som förefallit omkring boet.

Men hur misstänksam och försiktig än rörhönan var, så låg ju ändock hennes bo med de elva äggen framför mig, så nog skulle hon komma en gång, hur än det dröjde. Jag tyckte mig skymta en mörkning, då och då, bland de täta vasstänglar-na bortom boet, den försvann och den kom igen, och så med en gång var det tydligt rörhönan själv. Hon kom simmande mot boet, hon vände och kom igen. Nu går hon med breddsidan mot mig — ah, dessa fina, mjuka, långsvepta linier, medan hon hastigt och smidigt rör sig, bröstet lågt över vattnet, den korta stjärten litet rest, och ett ständigt tickande pé-pé-pé. Hon tittar bekymrat åt mitt håll och blir åter borta i vassnåren. Men nu är hon där igen. Medan hon tickar, höres samtidigt det skarpa rörhönelätet från ett annat håll — det är alltså hanen som kommer de ljuden åstad. Honan är nu ända inne vid boskålen, hon sticker huvudet över dess kant och finner att allt är orört. Hon simmar bort igen, men nu inte så långt. Strax är hon framme vid boet igen, och hon stiger upp ett stycke på dess utsida — nu är det hennes mening att gå i. Hon stryker sig några tag på bröstet och buken, hon vill inte vara så våt, när hon lägger sig över äggen.

Under hela tiden, som hon kommit och gått, har hennes näbb irrat som en liten rödgul låga, och var gång hon simmat bort, har det lyst vitt från fjäderrossetten under den lyfta stjärten. Och nu ligger hon där, så att mina ögon kunna smekande glida över all hennes dejlighet. Hela hennes gestalt är så mjukt och ljuvligt gjuten — när den byter form, är det som med en sammanböljande rörelse av vatten, och fjäderlaget faller vänare än på en duva. Också färgerna, det gråblå och det dunkelbruna, flyta milt förtonande över i varandra. Och nu, när hon kommit till ro,

Lackerade möbler för sommarbostad och trädgård

SVENSKA MÖBELFABRIKERNA

Besök någon av våra utställningar eller begär katalog

och hennes blickar inte längre så ängsligt fängslas av hålet, genom vilket jag betraktar henne, vilar där en varm och from glans över hennes brunröda ögon. Och stilla brinner nu näbbens lilla rödgula fackla. Den prunkar som en blomma, som min barndoms tulpaner, de gammaldags, de med klart blodrött och mustigt gyllengult, vilka trofast spirade i allmogefolkets örtagårdar.

Men minsta lilla blänk från ett kameraöga i hålet på mitt gömsle kommer rörhönan att tyst och hastigt glida ur boet. Därför kommer jag gång på gång tillbaka. Och en dag ser jag små nyfödda rörhöningar i den ljusa vasskorgen. Nu glittrar solskenet mera varmt ner igenom halvdunklet, och den årsnya, skära vassen står redan hög och rank. Medan jag väntar, slår en liten rörsångare till på ett vasstrå ovanför boet, för att titta på de små nykomna. Några av dem äro redan torra och fina i det sammetsrika dunet och ha färger som små svarta kalkontuppar — deras huvuden äro lustigt brokiga i gråblått och »ellane» rött. Nu har rörhönan svårare att hålla sig länge borta. Hon kommer ofta fram mot boet, och halsen nickar fram och åter, livligare än tillföre. Hon ger från sig ett skrockande — ko, ko, ko, ko — eller ibland ett mera långsamt korrr, dovt och liksom spörjande. Och kraftigare än eljes rycker nu stjärten i vädret och sjunker långsamt tillbaka. Hon kommer lockande fram till boet, jag ser den fina halsen och huvudet räckas fram mellan vasspöna och in över boets reling, medan ögat oroligt sänder en blick bort åt mitt skjul. Och när hon så simmar tillbaka, får hon sin önskan uppfylld, ty ett par tre av ungarna hasa sig ned ur boet och simma pigga mot modern. Jag ser huru en av dem räcker upp sin näbb emot henne och viftar med de små vingstumparna som ännu äro litet nakna och blekröda och se ut som krokiga stickor. Så far hon bort med dessa ungar, och jag tror att hon överantvårdar dem någonstades åt hanen. Hon kommer ensam tillbaka, småskrockande som förut och försöker locka den sistfödde ungen ur boet. Han ligger där ännu halvvtät och skälvande, och där kommer ett vekt och svagt pie, pie, ifrån honom. Han försöker kravla sig i vattnet till henne men vacklar tillbaka i balen. Då går modern och hämtar litet mat till den lille stackaren, hon böjer huvudet in till honom och där sitter något grön-gult som liknar en liten saftig grodd, i näbbet på henne.

Och om en stund kommer hon tillbaka med några av ungarna. Det har börjat bli mera mörkt av vasskuggor över vattnet, och det kyler till mot kvällen — det är bäst att få dem samlade under sig igen efter den första utflykten. Nu ligger hon i boet och skrockar, och, ett efter annat, äntra de små svarta dunbyltena uppför boets bålverk.

Rörhönan purrar upp sig för att kunna samla dem alla under sig. Små röda och blåa huvuden köra fram ibland under hennes bröst, som vore de ännu alls inte kvällströtta. Men den gamla makar åter in dem. Det rycker ännu i hennes stjärten, men efterhand blir allting stilla, och jag kan se att hon har det gott. Jag drar mig ur spelet, så tyst jag förmår, och är glad att allt gått så lyckligt för båda parterna.

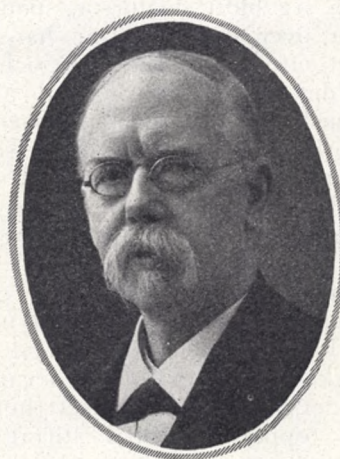
RYSK KULTUR- VERKSAMHET I STOCKHOLM

Professor E. A. Liatzkij, som nu utnämnts till professor i Prag.

DET ÄR MÅNGA RYSSAR OCH många slags ryssar, som under och efter det stora kriget, besökt vårt land. Här ha varit ryska judar, som lurat oss på Judenitsjrubler och sedan rest vidare för att i andra länder bli ännu rikare eller bli utarmade. Här ha varit ryska "intellektuella", som slitit och svultit. En av dem, som mest fått fotfäste här och som hos oss, i samarbete med svenskar, utfört ett betydelsefullt arbete för rysk kultur, är professor E. A. Liatzkij.

Professor Liatzkij kom till Stockholm för två år sedan under de osäkra villkor, han delade med så många bildade ryssar. Han hade tänkt att stanna här endast några veckor, men mötet med den kände svenske slavisten professor J. A. Lundell kom honom att ändra planer. Professor Lundell fick den idé att professor Liatzkij's vetenskapliga och litterära insikter lämpligen kunde utnyttjas också till förmån för Sverige. Prof. Lundell och prof. Liatzkij uppgjorde tillsammans en plan för

Professor J. A. Lundell.

rysk bokförlagsverksamhet i Stockholm, "Sveriges litografiska tryckerier" intresserades för företaget, och inom kort var det ryska bokförlaget *Sévernyje Ogni* färdigt att starta.

Under femton månader har detta förlag utgivit tjugo stora arbeten. Bland de första var en ny upplaga av professor Liatzkij's eget epokgörande litteraturhistoriska arbete om

Gontjaróv, ryske ministern Nabókov's intressanta memoarer (N. var rysk minister i London under världskriget). Vidare flera översättningar till ryska av svenska författare: Selma Lagerlöf, Strindberg, Forsslund samt Arrhenius' "Kemien och det moderna livet", läroböcker i jordbruk och mjölkhushållning o. s. v. I hela den värld, där man läser ryska — (och man måste komma ihåg, att endast i t. ex. Frankrike beräknas det f. n. leva 200.000 ryssar, varav 1/10 uppskattas som rika), har "Sévernyje Ogni" erkänts främsta rangen bland ryska bokförlag, och samma vitsord har den utländska kritiken givit dess arbeten. Särskilt har man uppmärksammat — och översatt till olika språk — prof. Liatzkij's förord till utgivna arbeten, i vilka förord han ställer den litterära utvecklingen under delvis nya synpunkter. En hans essay över Strindberg, som senare skall föreligga, bör vara av särskilt intresse för oss svenskar.

I planen för bokförlagets kommande arbeten ingår också en hel rad andra översättningar från svenska, och prof. Lundells namn är ju den bästa borgen för att det svenska namnet på detta sätt kommer i förgrunden. Sverige var inte förut mycket känt i Ryssland. Det svensk-ryska bokförlaget har de bästa förutsättningar att bli en kulturspridare, som också bör kunna öka kännedomen ute i världen om vår vetenskap, litteratur och vår kultur överhuvud.

Professor Liatzkij, känd som den bäste nu levande ryske stilisten, har nu i dagarna blivit kallad till professor i rysk litteratur och ryskt språk vid det tjeckiska universitetet i Prag. De ledande i den nya staten — man må komma ihåg, att det just är universitetsmän, som sitta på regeringsposterna: presidenten Masaryk är professor, utrikes- och undervisningsministrarna äro professorer o. s. v. — göra allt för att den nya lärostolen skall bli den främsta i den slaviska världen och kunna upptaga tävlan med Berlins och Dresdens universitet. Professor Liatzkij kommer emellertid också som professor i Prag att arbeta i det ryska bokförlaget i Stockholm och upprätthålla förbindelsen med det land, som blivit hans "andra fosterland".

Svenskarna genom ryska glasögon.

Det har ju alltid sitt stora intresse att höra vad en högt kultiverad och berest utlänning, som länge vistats i vårt land, har att säga om det.

— Jag är alldeles säker på att Ryssland behöver undergå svenskt inflytande, säger professor Liatzkij först och främst. — Framför allt i pedagogiskt avseende. Vi behöva av er lära oss tillämpa det system, som heter: En sund själ i en sund kropp.

— Svenskarna äro böjda för spekulation och eftertanke, men det hindrar dem inte från att handla överilat. I det fallet skilja de sig väsentligt från tyskarna, som också gärna fundera över saker och ting, men aldrig fördenskull handla oförsiktigt.

I början tyckte jag, att svenskarna föreföllo mycket praktiska. Men lyckligtvis lärde mig erfarenheten, att deras praktiskhet ofta viker för deras idealism och så handla de liksom dessa ryssar, som inte ens försöka verka praktiska.

— I början föreföll mig den svenska karaktären också mycket torr, reserverad och egoistisk. Men småningom såg jag, att detta mest låg på ytan. Och att männens karaktär ofta hade en viss kvinnlig mjukhet och vice versa: de svenska kvinnorna utmärkte sig ofta för ett drag av manlig uthållighet och tålmod, som ingalunda hämmade deras kvinnliga charm.

E. TH.

Köp

CHROMOL SÅPAN

och Ni får en bländande vit tvätt med behaglig lukt.

Carl Peter

PÅHLSSONS
Dessertchoklader
Högfina kvalitéter

Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pahlssons
Choklad- och Kontektfabrik, Malmö.

KALIFEN OCH HATTPUTSAREN — AV O. HENRY

ÖVERSÄTTNING FRÅN ENGELSKAN AV ELLEN RYDELIUS.

NATTEN HADE SÄNKT SIG ÖVER den stora och sköna staden, känd under namnet Bagdad on the Hudson. Och med natten kom det förtrollade töcken, som icke ensamt hör Arabien till. Under olika masker fylldes gatorna, basarerna och de murade husen i romantikens västerländska stad med samma slags folk, som så mycket intresserade vår intressante gamle vän, salig mister H. A. Rashid. De buro kläder elva hundra år närmare sista modet än H. A. såg i Bagdad, men de voro ungefär samma människor invändigt. Med trons ögon skulle ni lätt ha sett Lille Puckelryggen, Sinbad Sjömannen, Fitbad Skräddaren, Den Vackre Persern, de Enögda Tiggarna. Ali Baba och de Fyrtio Rövarna i varje kvarter, och barberaren och hans sex bröder och hela den gamla arabiska ligan.

Men låt oss återvända till våra fårkotletter.

Gamle Tom Crowley var kalif. Han hade 42,000,000 dollars i preferansaktier och obligationer med äkta guldkanter. För att tituleras kalif i dessa tider måste man ha pengar. Den gammaldags kalifsysslan sådan den sköttes av mister Rashid är inte trygg längre. Om man hejdar en person nu för tiden i en basar eller ett turkiskt bad eller en sidogata och forskar i hans privata och personliga affärer, blir man tagen av polisen.

Gamle Tom var trött på klubbar, teatrar, middagar, vänner, musik, pengar och allting. Det är detta som gör en kalif — man måste komma därhän, att man föraktar allt, som pengar kan köpa, och sedan går ut och försöker få något, som man inte kan betala för.

»Jag skall ta mig en liten promenad i staden alldeles ensam,» tänkte gamle Tom, »och försöka om jag kan driva upp något nytt. Låt se, jag tycker jag har läst om en kung eller Cardiffpamp eller något i den vägen förr i tiden som brukade gå omkring med lösmustascher och bjuda ut persiska sötsaker åt folk som han inte var presenterad för. Det låter inte tokigt. Jag har faktiskt blivit riktigt utledsen och trött på dem jag känner. Den där gamle Cardiff brukade plocka upp kvistiga fall, när han stötte på dem och ge dem guld — sekiner tror jag det var — och låta dem gifta sig och skaffa dem bra regeringsposter. Jag skulle också tycka om något i den vägen. Mina pengar äro lika goda som hans, fast de illustrerade magasinerna fråga mig varje månad var jag fått dem från. Ja, jag tror jag skall göra litet Cardiffaffärer i kväll och se hur det går.»

Enkelt klädd lämnade Tom Crowley sitt palats vid Madison Square och vandrade västerut och sedan åt söder. När han gick över på trottoaren, drog ödet, som håller i trådändarna till alla de förtrollade städernas centralare affärer, på en tråd, och en ung man tjugu kvarter längre bort tittade på väggklockan och satte sedan på sig sin rock.

James Turner arbetade på en av dessa små hattputsningsanstalter vid Sjätte Avenyn, där en brandalarmklocka ringer, då man öppnar dörren och där de putsas ens

hatt, medan man väntar — i två dagar. James stod hela dagen vid en elektrisk maskin, som snurrade hattar fortare än de bästa champagnemärken någonsin kunde ha gjort. Jag har överseende med er milda närhängenhet att känna nyfikenhet angående en obekant persons utseende och ger er här en modifierad beskrivning på honom. Vikt 54 kilo, hy, hår och hjärna: melerad, längd: fem fot sex, ålder: omkring tjugutre, klädd i en tiodollarskostym av grönbå serge, fickor innehållande två nycklar och sextiotre cents.

Men tro nu icke därför, att denna beskrivning låter som en efterlysning, att James var försvunnen eller död.

Allons!

James stod hela dagen vid sitt arbete. Hans fötter voro ömma och ytterligt känsliga för bördor, som lades på eller under dem. Hela dagen i sträck brände och svedo de och orsakade honom mycket lidande och obehag. Men han förtjänade tolv dollars i veckan, vilka han behövde för att uppehålla sina fötter, antingen hans fötter uppehöll honom eller ej.

James Turner hade sin egen uppfattning av vad lycka var, precis som ni och jag ha vår. Er förtjusning är att sväva omkring världen i yachter och automobiler och slänga dukater på skogsfågel. Min är att röka en pipa i kvällningen och se på hur en grävling, en skallerorm och en uggle gå till sitt gemensamma prärie hem, en efter en.

James Turners idé om lycksalighet var olika, men den var hans. Han brukade gå direkt till sitt inackorderingsställe, när hans dagsverk var gjort. Efter sin kvällsmat, bestående av uppvärmd stek, tälgenspotatis, stukade (ej stuvade) äpplen och baciller med chicoré, brukade han gå upp till sitt sovrum i femte våningen. Så brukade han ta av sig skor och strumpor, placera sina brännande fotsulor mot de kalla stängerna på sin järnsäng och läsa Clark Russels skepparhistorier. Den behagliga lättnad den kylika metallen gav hans svidande sulor var hans nattliga fröjd. Hans älsklingsromaner förlorade aldrig sitt behag för honom. Havet och de sjöfarande äventyr voro hans enda intellektuella passion. Ingen miljonär var någonsin så lycklig som James Turner, då han vilade sig.

När James lämnade hattputsningsaffären, gick han tre kvarter från sin hemväg för

att se på varorna hos en kolportör, som sålde begagnade böcker. I stånden på trottoarerna hade han mer än en gång fiskat upp en häftad volym av Clark Russel för halva priset.

Medan han med en skolpojkes krökning på ryggen lutade sig över den avlagda litteraturens nedsatta strögods, flanerade gamle Tom Kalifen förbi. Hans kritiska öga, som skärpts av tjugo års erfarenhet i tillverkning av tvättvål (bevara omslagen) igenkände ögonblickligen den fattige och skarpsinnige lärjungen, ett värdigt föremål för hans kalifnyck. Han steg ut för de båda låga trappstegen, som förde ned från trottoaren, och tilltalade utan tvekan föremålet för sin tillämnade frikostighet. Hans första ord voro ingenting värre än välgörande och frestande.

James Turner såg kyligt upp med Sartor Resartus i ena handen och »Ett vanvetigt giftermål» i den andra.

— Låt mig vara, sade han. Jag vill inte köpa några klädhängare eller tomter nere i Hankipoo, New Jersey. Ge er i väg, ni, och lek med er Teddy björn.

— Unge man, sade kalifen utan att fästa sig vid hattputsarens pratsamhet, jag märker, att ni har håg för studier. Kunskap är något av det bästa i världen. Jag har aldrig fått något att tala om, men jag beundrar den hos andra. Jag kommer från västern, där vi inte röra oss med annat än fakta. Kanske jag inte skulle förstå poesien och allusionerna i dom där böckerna, ni plockar i, men jag ser gärna att någon annan begriper dem. Nu skulle jag vilja göra er ett förslag. Jag är värd ungefär 40,000,000 dollars, och jag blir rikare för var dag. Jag förtjänade det mesta genom att tillverka Tant Pattys silvertvål. Jag hittade på konsten att göra den. Jag experimenterade i tre år, innan jag fick den rätta kvantiteten av klornatriumlösning och frätande pottaskblandning att stelna ordentligt. Och sedan jag tagit ut ungefär 9,000,000 dollars ur tvåaffären, förtjänade jag resten på korn och vetespekulationer. Det ser ut som ni skulle ha en litterär och boklig läggning, och nu skall jag tala om vad jag vill göra. Jag vill betala för er uppfostran vid världens finaste universitet, jag betalar utgifterna för era strövtåg i Europa och på museerna, och slutligen sätter jag upp en bra affär åt er. Det behöves inte vara tvål, om ni har något emot det. Jag ser på edra kläder och er blanka halsduk att ni är väldigt fattig, och ni har inte råd att avslå anbudet. Nå, när vill ni börja?

Hattputsaren vände mot gamle Tom Storstadens öga, vilket öga uttrycker kallt och berättigt misstroende, självbevaringsdrift, utmaning, nyfikenhet, trots, cynism, och hur besynnerligt ni än må känna det, en barnslig längtan efter vänlighet och kamratskap, som måste döljas medan man vandrar bland de »främmande ligorna». Ty i Nya Bagdad måste man för att kunna uppehålla livet misstänka var och en som sitter, bor, dricker, rider, går eller sover i angränsande stol, hus, stånd, bänk, stig eller rum.

— Säg, gubbe lilla, sade James Turner

M O R.

*Natt och dag och natt och dag
vinter, sommar, höst och vår:
det är vaggan,
som går;
är den lugna trygga rytmen,
varpå bäres fram vårt liv;
är vad stöd ger åt vår tanke.
Men åt hjärtat — vad ger stöd?
Mor och minnet
av mor.*

ALF. RONGE.

W. Seeger's Hårfärg

Färgar snabbt och äkta i mörkblont, brunt och svart.

Fås överallt till Kr. 2:50.

I VARJE HEM BÖR FINNAS

IDUNS KOKBOK

PRIS KR. 10:—

STATISTIKENS SMÅ LIVSLINJER

Flaggparader 1900—1910.

Rösträttskvinnor och deras »upp- och ner-
vända värld» 1910—1915.

Spriten och Bratt 1915—1921.

Steinach 1921.

En som är expert på grafiska framställningar har kommit att tänka på att revyerna ge ett rikt fält. Så här bör en grafiskt framställt jämförelse mellan de olika revyämnen se ut.

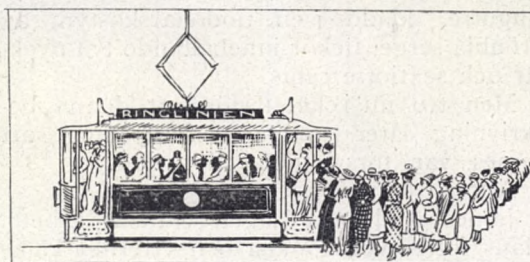
NÄR NI HÄRNÄST ÄR UPPE I ER BANK eller ert försäkringsbolag, så titta på den inramade tavlan, som hänger på väggen. Ni har kanske hittills trott, att den var någon skiss av ett berglandskap, gjord av direktörens unga dotter, som gått på Tekniska Skolan och varit på fotvandring i Norge. Visst inte — se närmare efter, och ni skall märka, att det är en grafisk framställning av hur pass livförsäkrad ni är (ni visste inte förut, att ni alls var försäkrad) eller av hur levnadsomkostnaderna stiga och sjunka. Ordet index har gjort den grafiska framställningen oerhört populär. Er hyra ökas och räkningen hos spicerihandlaren växer — det enda, varpå ni märker att levnadsomkostnaderna sjunka är på det att er lön minskas. Och så har ni index att studera! Kanske med hjälp av en grafisk framställning. Jag såg nyligen på en sådan. Den visade, att från 1913 till 1919 har befolkningen ökat med 175.000 medan industriens produktion minskats; för 175.000 finns där alltså absolut ingenting — enligt statistiken.

Och ledsamt ser det ju också ut, att linjen för produktionen av smör och en hel del andra livsmedel enligt samma framställning sedan 1913 oupphörligt går neråt, mot noll, — jag väntar bara på att den snart skall sjunka under noll — ty vad händer då?

Över huvud är statistiken en underbar vetenskap. Ni minns ju de där hushållsböckerna, som för några år sedan delades ut till en mängd familjer, för att man med hjälp av husmödrarnas räkenskaper i böckerna skulle kunna göra upp statistik. Nu föreligger resultatet, och det har omtalats i långa tidningsartiklar. Det sägs i dessa, att man gjort ett

par mycket intressanta upptäckter. Dels har man uppdagat, att i familjer med många barn äro utgifterna större än i familjer med få, dels att i familjer med starkt begränsad inkomst går en förhållandevis större procent av inkomsten till rena nödortften än i rikare familjer (just detta med procent låter mycket bra, inte sant?)

Det görs för resten statistik på fler ställen än ni anar. Sålunda vet man, genom Svenska Telegrambyråns urklippbyrå, vem som är Sveriges mest omtalade man — ja, ja, ni gissar rätt, det är Bratt. Revydirektörerna Rolf och Karl-Gerhard äro också

Äktenskapsmarknaden i Stockholm i grafisk framställning: det finns 45.000 fler kvinnor än män, och 45.000 av det svaga könet kunna alltså aldrig komma med på den fullsatta (vigsel-) ring-linjen.

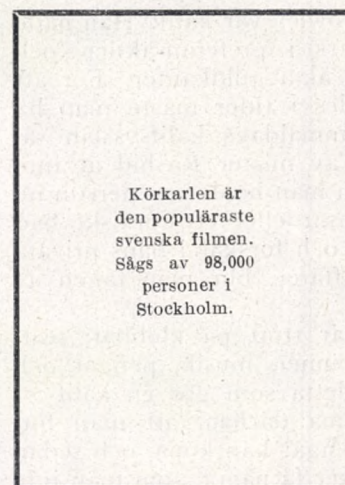
mycket omtalade i pressen — men det är förstas mest de själva, som tala om sig.

Och på vårt stora biobolag har man ett formligt kortsystem, som visar svenska folkets smak, såväl som en del andra folks. Sålunda har det utrönt, att en film som "Körkarlen" sågs av 98.000 människor i Stockholm, vilket ju är bortåt en fjärdedel av stadens befolkning, inte sant? Ännu styvare var Norrköping, där samma film besågs av 14.000 människor eller bortåt en tredjedel av invånarna (eller mer, ty sedan dess har ytterligare en mängd människor invandrat från omgivningen för att mätta sig med film). Tyvärr lär det hittills inte ha utrönt hur många människor i Sverige, som skrattat åt Chaplin. Och ännu mindre hur många som gråtit åt filmraseriet.

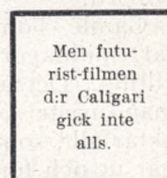
Statistiken och den grafiska framställningen kunna emellertid leda oss in på viktigare livsproblem än så. Unga läsarinna, som ännu hoppas få bestiga den vagn (höjda taxor och ont om rum där också, det är klart), som via "Ringlinjen" leder fram till äktenskapets ljuva fäste, betrakta vår lilla bild med de många, som inte få komma med — också du kan komma att höra till dem, alldeles särskilt, enligt statistiken, om du bor i Stockholm. Ty i denna stad finns det f. n. 45.000 fler kvinnor än män, och på varje tusental män kommer det ett övertal av 244 kvinnor. Om du är ogift och bor i Stockholm, unga läsarinna, så dömer dig kanske ingalunda ditt utseende, men statistiken, som är obeveklig, till att vara bland de 45.000. Sänk alltså ditt huvud i sorg — eller far till landsbygden, ty där kommer det bara 996 kvinnor på 1000 män.

Men om du stannar i Stockholm och hör till de 45.000, vad skall du då ägna dina krafter åt? Jag svarar utan tvekan: åt statistiken och den grafiska framställningen — se bara på våra bilder och du skall märka, att det finns uppslag till många uträkningar ännu.

E. TH.

Körkarlen är den populäraste svenska filmen. Sågs av 98.000 personer i Stockholm.

Men futurist-filmen d:r Caligari gick inte alls.

En blick i filmbyråns kortsystem — och den invigde ser strax vad slags film han skall ge folket.

vad är egentligen erat fack? Skosnören? Jag vill inte köpa någonting. Det är bäst ni stoppar ett ägg i skon och vispar det, innan det händer er något tråkigt. Ni kan inte purra på mig fyllpennor, guldbågade glasögon, som ni hittat på gatan eller in-teckningar i fastigheter. Säg, ser jag ut som om jag klättrat nedför en av de felande brandstegarna på Helicon Hall! Vad är det för fel med er egentligen?

— Min gosse, sade kalifen i sitt mest Harunliknande tonfall, jag är som jag redan sagt värd 40,000,000 dollars. Jag vill inte, att allt skall stoppas i min kista; då jag dör. Jag vill göra något gott med det. Jag såg er plocka i de här böckerna, och jag tänkte jag ville behålla er alltid. Jag har givit missionsföreningarna två miljoner dollars, men vad fick jag för det? Ingenting annat än ett kvitto av sekreteraren. Men ni är just den slags unge man, jag skulle vilja ta hand om för att se, vad pengar kunde göra av honom.

Det var svårt att finna några Clark Russelvolymer den kvällen i det gamla bokståndet. Och James Turners svidande och värkande fötter bidrogo icke till att förbättra hans humör. En ringa hattputsare som han var hade han en ande jämbördig med vilken kalif som helst.

— Hör nu eran skojare, sade han förargad, ge er i väg. Jag vet inte vad ni har för planer, så vida ni inte vill växla en falsk 4,000,000 dollarsedel. Men jag har inte så mycket på mig. Däremot jag har på mig en ordentlig vänsterhandssmokka, som ni kan få, om ni inte traskar på.

— Ni är en förbannat oförsämd liten rännstensunge, sade kalifen. Då levererade James sin beprisade smokka, gamle Tom tog honom i kragen och sparkade honom tre gånger, hattputsaren gjorde ny attack och klängde sig fast vid den andre, två bokstånd slogos omkull och böckerna flögo omkring. En byling kom fram, tog en arm på vardera och marscherade med dem till närmaste polisstation. »Slagsmål och förargelseväckande beteende», sade bylingen till överkonstapeln.

— Trehundra dollars borgen, sade överkonstapeln genast, högtidligt och frågande. — Sextiotre cents, sade James Turner med ett strävt skratt.

Kalifen letade igenom sina fickor och samlade ihop småsedlar och växel till ett belopp av fyra dollars.

— Jag är värd fyrtio miljoner dollars, sade han, men...

— Läs in dom, befalldes överkonstapeln. I cellen lade sig James Turner på sin

brits grubblande. Kanske han har pengarna, kanske inte. Men antingen han har dem eller ej, varför skall han gå omkring och stoppa näsan i andras affärer? När en människa vet vad hon vill och kan få det, är det detsamma för henne som att ha 42,000,000 dollars.

Så fick han en idé, som gav hans ansikte ett belåtet uttryck.

Han tog av sig strumporna, drog bädden intill väggen och satte sina plågade fötter mot celldörrens kalla järnstänger. Någonting hårt och knöligt under filtarna i bädden generade hans ena axel. Han stack handen under filten och drog fram en häftad volym av Clark Russel med titeln »En sjömans brud». Han drog en djup suck av belåtenhet.

Just då kom dörrvaktaren bort till hans cell och sade:

— Hör nu eran spoling, den där gamle uven, som vi nöp tillsammans med er för slagsmål, tycks ha varit tät i alla fall. Han pinglade till en av sina vänner, och nu står han därute vid disken med en bunt sedlar stora som örngåttsvar. Han vill sätta borgen för er, och han vill att ni skall komma ut och tala med honom.

— Säg honom att jag är utgången, sade James Turner.

KAPPA BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI AB GÖTEBORG

Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

Skånskt tungomål.

LENA SMYGA SIG VINDARNA FRÅN ÖRESUND och från Östersjön kring det södra Skåne, och lent blir språket, flyter ut i veka diftonger. Ju längre man kommer åt norr, desto mer hårdnar det till, och har man kommit upp mot gränsen till Småland, är där ipte mycket mer kvar av den egentliga skånskan än en del godmodiga tonfall och så det skorrande r:et.

Det skorrande sydsvenska r:et gör olika slags intryck på uppsvenska öron. För somliga kommer det, jämte de skånska tonfallen, som med en len sång söderifrån, från de stora breda slätterna där nere i Europa. Och faktum är, att detta sydliga r mer och mer erövrar hela svenskan. Den förna gränslinje eller vi borde i det här sammanhanget kanske säga gränstunga, som skilda det syd- och nordsvenska r:et åt, har, säga språkmän, på de senare decennierna redan flyttats ett stycke norrut i t. ex. Västergötland. Och i ord som "försoning", "bedyra" m. fl. har man t. ex. vid teatern övergått från gravis accent till den sydsvenska akuta.

Är skånskan musikalisk? Det skall man väl förneka, men uttrycksfull är den, inte minst som poetiskt språk, såsom vi ha påpekat på annat ställe i tidningen på tal om skånsk vers. Tal- och sångpedagoger förklara, att det skånska tungomålet mindre än de uppsvenska sätter strupe och mun i

"musikaliska" lägen. Men å andra sidan försäkrar en auktoritet: skåningens självkänsla hjälper honom ändå som sångare och talare, den ger honom bättre "stöd i magen", en säkrare respiration, när han uppträder.

Uppsvensken, som för första gången kommer till Skåne, får sensationen av att vandra bland ett främmande folk, som med engelsk behärskning och engelska diftonger uttrycker sina känslor. Men det finns faktiskt också inbitna skåningar, som säga sig aldrig kunna vistas i Stockholm mer än några

Närstående bilder ge ett stycke av det riktigt breda och bördiga Skåne, där gässen kackla och fåren bräka under solvarma sensommandagar.

dar åt gången, så äcklas de — påstå de — av att ideligen höra omkring sig ett sliskt: "Kera lilla du, söta lilla ven!"

Språkkunskapen ökas i våra dagar, och de utpräglade dialekterna försvinna allt mer. Men öbefolkningar bibehålla gärna något säreget i väsen och språk — tänk bara på Gottland och Färöarna! Skåne är visserligen bara en halvö, men har väl ändå rättighet att hävda sig sådant det är. Och ännu lever det i undagömda krokarna i södra och östra Skåne gammalt folk, som talar ett så besynnerligt bygdespråk, att man får för sig, man här måste ha framför sig ättlingar i rakt nedstigande led av ortens äldsta bebyggare, som levde för 15.000 år sedan, enligt professor Montelius. Jag skall inte trötta läsaren med att upprepa den gamla historien om trelleborgaren, som åt på en Stockholmsrestaurang och sade: "Holians rälia panntoffler I han", och inte blev förstörd av någon som helst tolk, förrän värden själv, som var från Trelleborg, kom och förstod, att det var på potatisen han klagade. Men följande fras har faktiskt en god vän till mig antecknat i Brantevik på östkusten: "Hammen hytsch, gröbba, hammen luer du pau hin len å lintjer alltforet." Översatt: "Men varför, flicka, varför springer du jämt och hoppar på det viset?"

E.

Vidsträckt område i norra Skåne ha härjats av skogsbranden, som man förgäves sökt rå på. Bilden t. v. är tagen från mossen vid Norreby, där det brinner djupt under ytan och röken står kring tallarna. T. h. ruinen av ett brunnet hus i Biskopsgården. Resterna av en symaskin (t. v. å bilden) påminna om att det var helt nyss här arbetades i lugn och ro.

NERLIENS

KUNGL. HOVLEVERANTÖR
REGERINGSGATAN 33

Framkallar - Kopierar - Förstorar bäst

Bomullstyger - Möbeltyger - Gardiner

Vackra, starka, handvävda, ljus- och tvättäkta.
Prover sändas. Preciserat godhetsfullt vad Ni önskar.

Konstflitens försäljningsmagasin, Göteborg.

VÅRA EGNA KRIGSBARN OCH ANDRAS

DET HÄNDER UNDERSTUNDOM att tidningarna bli ett språkrör för något, som närmare besett helt enkelt är skvaller. De gå över gränsen till "vad man talar om" och komma in på området, där det pratas. Ett sådant fall är det, där en tysk, nu högt uppsatt ämbetsmans ekonomiska förhållanden nagelfarits för att klandra eller rättfärdiga det faktum att hans båda barn legat en tid i Sverige som s. k. krigsbarn. Och i spåren ha följt andra historier: krigsbarnet, som fick en velociped skickad av föräldrar, som *borde* varit svältande, och liknande.

Den första historien är en genant taktlöshet, det torde flertalet av oss svenskar, värdfolk för tusentals österrikiska och tyska barn, vara överens om. Men skvallret om d:r S. är dock röken till en viss eld, ett vaknande medvetande om ifall vi ändå inte varit litet för ensidigt ivriga i vårt nit om det främmande folkets barn. Det finns två saker att ta i betraktande, utöver det hjälpsamheten orsakande faktum, att Wien svälter och går under. Det ena är något, som inger en kylig förvåning: man roar sig vilt i Berlin och Wien och i den österrikiska landsbygden lär det vara så pass skapligt, att det lönar sig för turister att ligga där och semestra, om de annars ha mat till det. Hur mycket gör det festande Wien för sina egna, hur mycket *tvingas* det att göra genom t. ex. nöjesskatt och champagneskatt? Och det andra: hur mycket göra vi svenskar för våra egna?

Sverige har inte varit i krig, det är sant. Men skola svenska barn lida för det? Då man läser t. ex. Birkagårdens bevekande upprop till oss svenskar att ta ett och annat svenskt barn till landet och isynnerhet gossar, — dessa gossar, som vi äro så rädda för, äro villiga, duktiga, pigga pojkar, betygat Birkagårdens föreståndare, — då får man en kväljande känsla av maktlöshet. Ty det syns att i allt, också i den s. k. barmhärtigheten, spelar in det egna välbehaget, det sensationella, det som smeker vår fantasi. Det dyker upp för mig en Wien-pojke jag sett, som i den svenska familj, där han var sommargäst, slutligen av ren princip sattes att göra någon nytta, nämligen med det lindriga att torka diskar. Han gjorde det, men alltid med cigaretten i mungipan. Jag kommer här nu själv med en skvallerhistoria, men den är dock lika sann som en annan från en svensk barnasyl: fem syskon hade inom ett halvår blivit föräldralösa och goda människor beskådade barnen för att reflektera på dem som egna. Det äldsta, en blond och snäll pojke på 9 år, gingo alla förbi och slut-

ligen grät han: "Mig vill ingen ha." Och ingen har honom än som egen. Här fanns ingen byrå, som bara tilldelade denna svenska, hyggliga pojke åt något svenskt hem — som i stället som gäst tagit emot en mörkhyad, cigarettökande främling.

Vi ha i Sverige ett Sibirien, där några estaka, okuvliga viljor utträttat underverk, nämligen Norrland med sina socknar på mildtals avstånd från varandra, utan hygien, med rik tuberkulos och konstant läkarbrist. Här finns ett antal arbetsstugor — minns ni de filmer, som en gång i propagandasyfte visades därifrån? Barnen kommo så inbyttade som kunde åstadkommas, långväga ifrån på sina små ben och fingor stiga in i ett kargt och enkelt paradys av vänlighet, omvårdnad, tvättning och litet andlig spis. En liten glimt av den värld, som ett folkskolebarn längre söderut lever i, öppnas för dem med otrolig energi och uppoffring av några få, som skulle kunna berätta om de oerhörda lidanden och umbäranden, som här äro vardagspis. Det var modernt en tid att läsa om nihilisterna i Ryssland, som ledo i Sibirien — det är underligt att tänka att vi här i Sverige, än i denna dag ha ett kallt, ödsligt och fattigt Sibirien där norrut, där våra barn gå under av lekamlig och andlig undernäring.

Lasarettsläkaren i Umeå, d:r Giertz, har i ett tal vid en hembygdsfest yttrat :

"I 12 år har jag verkat i Norrland som läkare och sett under vilka svåra förhållanden isynnerhet Lappmarkens befolkning lever. Ehuru många skäl tala för att Västerbottens län borde ha rätt till statlig hjälp vid ordnandet av sina på grund av de stora avstånden, folkglesheten och abnorma skatter svårordnade sjukhusfrågor, *har jag ännu icke märkt att några andra än Västerbottens egna invånare bidragit till dessa frågars lösning.*"

Med vilken beundransvärd precision och organisationsförmåga har inte denna invasion av främmande barn till Sverige satts igång och fullföljts! Jag vet ingenstädes vi se maken, utom beträffande Barnens ö, som nu är en fast institution, som ger sina vissa tusenden, och kanske också beträffande frälsningsarmén, där allt förefaller att gå på samma taktfasta sätt. Det har skapats ett projekt att så småningom komma de avlägsna landsdelarna i "vårt avlånga land" till hjälp med transportmedel till sjukhus, sjukstugor o. dyl. Alldeles utanför Stockholms knutar kan det vara ogörligt att forsla en sjuk till ett lasarett på en årstid, då det varken bär eller brister ute i skärgården. Och våra kommunalt anställda

barnmorskor — skandalöst illa lönade för sitt arbete! — kunna berätta om tillståndet i obygderna, som är sådant att vi där alltid tyckas lida av sviterna efter krig! Man fattas av en svindel vid tanken på den stora planen om att skaffa sjukbilar överallt i Sverige, kanske rent av med tiden flygmaskiner, tanken på flera arbetsstugor, som skulle stråla ut verksamhet och ljusning i det tunga, tidvis dödliga, tidvis hårt krävande mörkret — en fast organiserad verksamhet, som skulle omfattas med entusiasm av oss alla.

Men kring en sådan idé ligger det tydligen ingen spänning. Det är spännande att få ett främmande barn över havet, spännande att tänka sig det så undernärt och få se det fetma och frodas och ha roligt åt brytningen med det främmande språket.

Men jag försäkrar er, att det ligger lika mycket sensation i att leka samarit inom våra egna gränser. Det kan skrivas lika vackra brev av en unge från en banvaktsstuga i Sverige som av en tjänstemannadotter i Wien och det finns stora fonder av ljusa minnen att ge åt fattiga svenska barn att leva på när de bli stora. Missräkningar finns också — kunde vi bara ta dem lika overseende, som vi svälja ner krigsbarnens helt naturliga brist på uppfostran.

Vi ha just nu stor arbetslöshet i Sverige. Det brinner i Skåne, hem efter hem skövlas. De blinda i vårt land ha det alldeles särskilt svårt, deras korgarbeten bli osäljbara för att Tyskland, fosterlandet till tusentals svenska krigsbarn, skickar hit lassvis med varor, som sätta de blinda utanför. I blindas hem finns också barn... Det inträffar oupphörligt olyckor hos oss, vid sprängningar och ras, i gruvschakt och fabriker och änkan står där med en rad barn. Men när det gäller svenskar, hör man mera talas om "arbetarnas höga löner" än olyckliga människors behov av hjälp.

Det finns folk, som hjälper och gör det konsekvent och uthålligt. Det finns också många, som längta att få göra något, men av blyghet och oföretagsamhet hållas tillbaka. Det visar sig också, att vår hjälpsamhet räcker till, det finns rika flöden av godhet, när det gäller. Men kunde de inte nu strömma inå en smula? Skulle inte krigspsykosen vara förbi och vår hjälpsamhet få bli lugn och sensationsfri igen? Vi ha fyllt en del plikter för återuppbyggandet — men i vårt eget land, som säges vara så söndertrasat av partisaner och där klimatet är hårt och vägarna oländiga, finns här inte alltid nog att bygga på och hela och ömma för?

VERA VON KRÆMER.

Svenska kolonien i Jerusalem har en egen skola, där man på konung Gustafs födelsedag d. 16 juni firade en svensk fest (Foto för Idun). Barnen få tidigt lära sig älska det avlägsna moderlandets namn.

Greven och grevinnan Tage Thotts högtidliga likbegängelse ägde den 20 juli rum i Skabersjö. Konungen och kronprinsen närvaro. Å bilden ser man kyrkoherde Hedqvist förrätta bön. Foto Ohm.

SLÄTTENS OCH STÄDERNAS SKÅNE

Vid skördetid på frodiga skånska åkrar. Foto Rahmn.

Typisk Falsterboidyll med gamla korsvirkeshus och kor, som lunka på gatorna. Foto Hasse W. Tullberg.

En rest från gamla tider: Smärydsgård vid Båstad, byggd 1843. Foto Heurlin.

En romantisk sida av Malmö: den gamla väderkvarnen bortom Slottsparken. Foto Heurlin.

»Så breder Skåne sig i vaket drömmande». Foto Appelkvist.

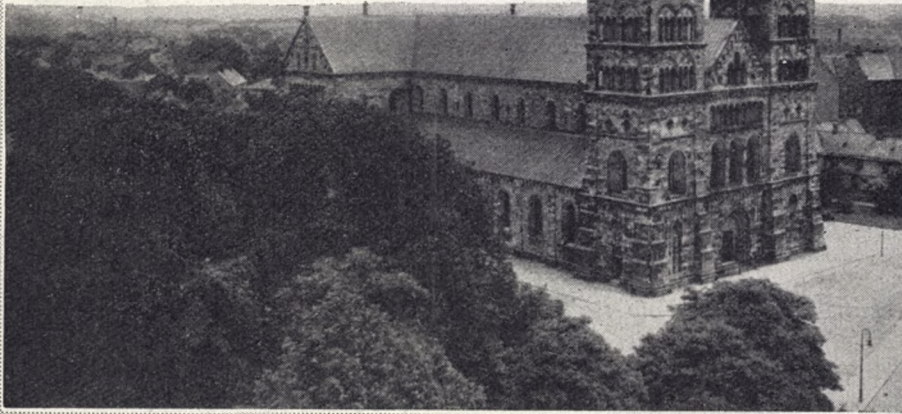

Malmö Centralstation en sommarnatt. Foto Heurlin.

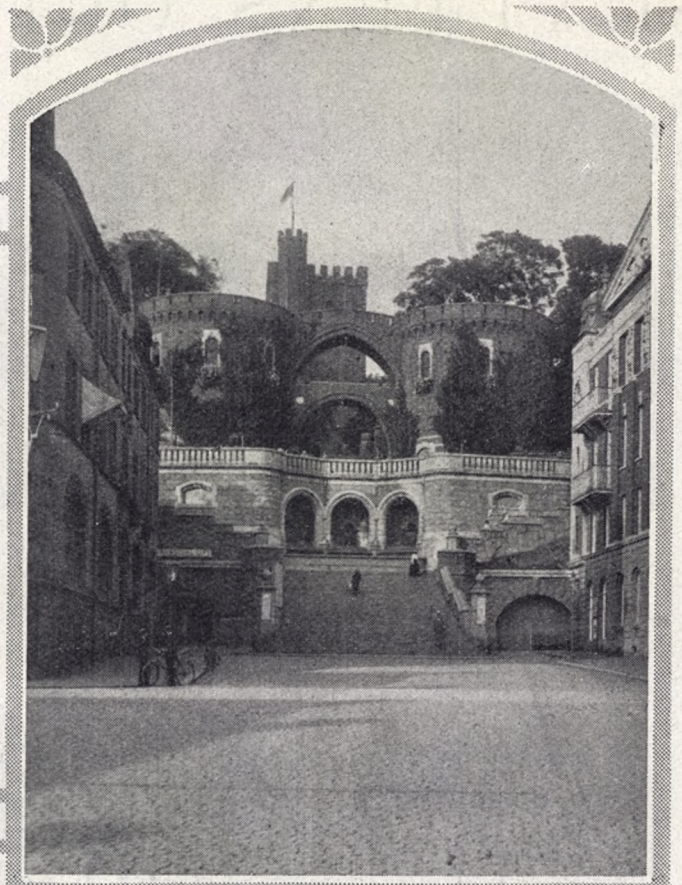

Sydöstra Skåne har en säregen och vacker natur: här ett strandparti från Simrishamn. Foto Lindahl.

Skåne är icke bara landet med korsvirkesstugor och pilvallar. Det rymmer också inom sina gränser betydande arkitekturskapelser från gammal och ny tid.

Från Lunds hjärta: domkyrkan med staden och slätten därbakom.
Foto Heurlin.

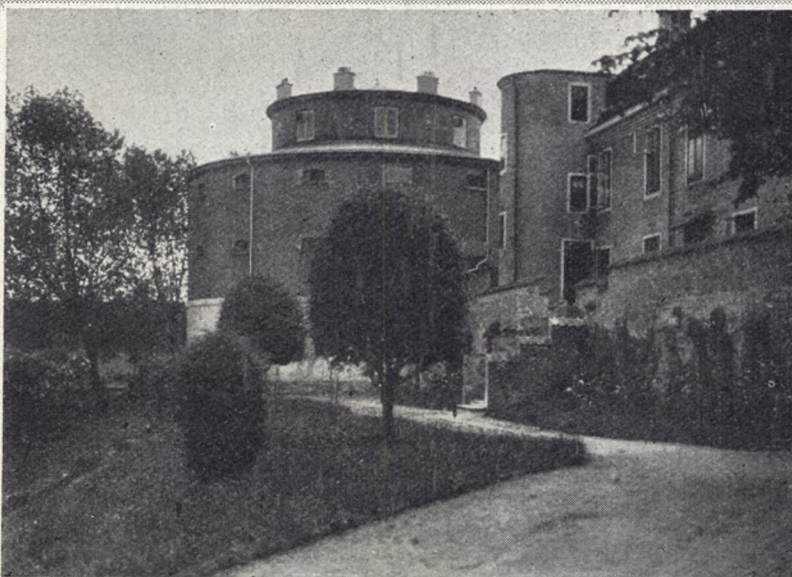
En Hälsingborgsberömdhet; Oscar II:s terass med »Kärnan». Foto Steen-Möllers Eft.

Eslöv är den yngsta av Skånes städer, men har, som man här ser, redan en gentil fasad att visa (Storgatan).
Foto Föjer.

En pilallé nära Lund. Foto Heurlin.

Från de vackra park- och strandpartier, där Landskronaborna bruka ta sina sommarpromenader: Citadellet. Foto Appelkvist.

Kristianstad, nordöstra Skånes »lilla Paris». Foto Heurlin.

Från Rönneån, känd och kär för alla Ångelholmsbor. Foto Alfred B. Nilson.

Skånes elva städer bjuda i dessa dagar naturälskaren på många vackra idyller, alltifrån Falsterbos glänsande plage upp till Kristianstads gröna parker.

Ystad är, jämte Visby, den svenska stad, där den medeltida stadsplanen bäst bibehållits. Här ett vackert gammalt gatuparti.

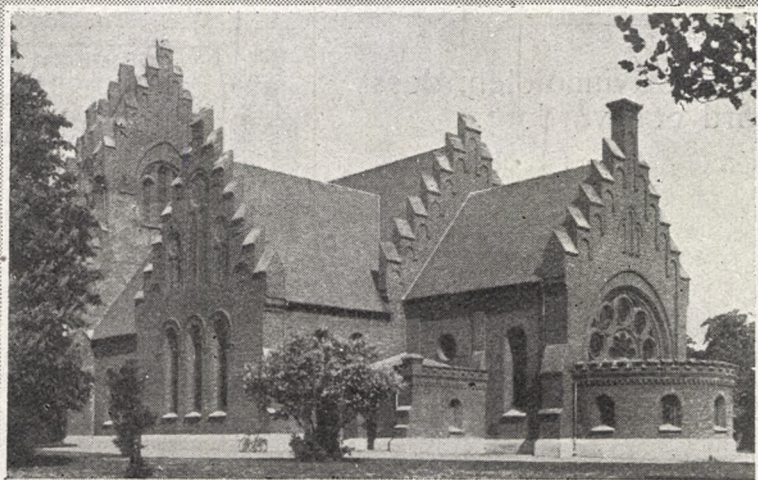
Ett av de vackra kanalpartier i Malmö, som jäva omdömet om Malmö som en ful stad. Foto Heurlin.

Den stilla morgontimmen. Eslövs stadspark. Foto Föjer.

Ett vackert skånskt landskap: Häljarp.

Trälleborgs kyrka är ett vackert skånskt byggnadsverk.

Trälleborgs stadspark ger en nästan sydländsk stämning. Foto J. Johnson.

Watzins & Watzins

Svavelhårvatten & Svavelpomada

förlänar en yppig hårväxt samt äro de effektivaste medel mot mjäll, hudutslag och vissa ekzem.

Uppfinnaren av Watzins Svavelhårvatten och Watzins Svavelpomada med sin familj, varav sanningen om dessa preparaters goda verkningar bevisas.

Att här av mig fotograferade personer tillhöra förenämnda familj samt att deras hår är äkta och naturligt intygas.
Stockholm den 6 Dec. 1920.

Silbe Malmberg
Fotograf, Barnhusgatan 6

Tillverkare:
HENRIK GAHNS AKTIEBOLAG, UPSALA.
Kungl. Hovleverantör.

Gyllenhammars
UNDERBARA HAVRE-MUST
Bästa styrkmedel för svaga nerver.
För åldringar, vuxna och barn.

ENDAST SVEA VÄXT

bibehåller i sommarvärmen sin fasta konsistens, utan att förändra sin goda smörarom.

Den kända hemkonsulenten *Thora Holm* säger efter avprovning av de olika margarinmärkena följande: — — — av vilka särskilt **SVEA VÄXT** margarin framträtt såsom mest lika natursmörret.

Florodol-Tvålen

förlänar sammetsmjuk, smidig och vacker hy, gör hals och händer hvita och mjuka.

PARFYMERI
FLORA,
GEFLE.

Ett trevligt amatörfoto från en gammal skånsk bondgård: Kalven får mjölk av sin fostermor. Insänt till vår amatörfototävling av Oscar Höckert, Malmö. Tävlningen pågår till 15 aug.

Malmö inför Skånemässan.

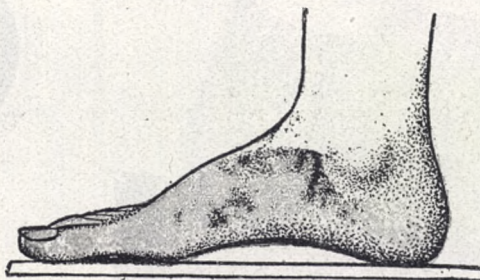
DET HAR VARIT EN LIVLIG TID för Malmö i sommar, och gång efter gång har staden måst iföra sig sin parad-flaggskrud. Först, i juni, hade man kulturmässan. Nu nyligen var där dels Brooklynkörens besök, dels landstormsmöte, och följaktligen var där så livligt i staden, att hotellen fingo göra badrummen till sovrum.

Nu i dagarna kommer den årliga stora händelsen: Skånemässan. Det är sant, i själva staden märker man just inte till några rustningar till mässan, förrän den är klar att öppnas. Förberedelserna äro koncentrerade dels till kommissariatet, dels till själva mässlokaler. Men inom dessa lokalers murar — Högre Allmänna Läroverket och Tekniska Yrkesskolan — arbetas det för högtryck. Man är van att se mässan monstergilt ordnad. Först och främst skola affärsmännen kunna finna vad de söka. Och sedan skall också den stora allmänheten få sig en ordentlig titt. Det är både anordnarnas och de deltagande affärsmännens förtjänst, att mässidén slagit så grundligt igenom. Det slår aldrig fel, att på en sådan mässa inom olika branscher kommer fram något nytt, som får bestående värde i marknaden.

Det blir, som sagt, livliga dagar i Malmö nu. Inkvarteringsfrågan har ordnats på det bästa, utan att man behöver komma med badrumssurrogat för hotellrum. Restauranger- nas antal har allt tunnats av en del på de senare åren, men de som finnas bli i stället under de dagarna fyllda till sista plats. Och sedan få väl kringliggande vackra orter sitt ryck- in med Falsterbohus i tåten, — nej, nej, vi vilja inte i det här sammanhanget tala om Köpenhamn, varför alltid Köpenhamn, när man kan ha det så bra som man har det i Skåne?

Deltagandet i mässan är som bekant mycket livligt. I nästa nummer av Idun skola vi återge en del bilder från mässan.

Den svenska kvinnofoten, dess vård och vårdare.

Så här skall en vacker, frisk fot se ut.

— SVENSKAN HAR EN DEN VACKRASTE fot man kan tänka sig, men hon sköter den inte — det är det omdöme, som ges av gymnastikdirektör *W:m Söderlund*, som i dagarna öppnat ett fotvårds- och skoetablissemang i Stockholm, Brunkebergstorg 13.

LEVYS LAVENDELTVÅL

kan icke överträffas.

Tillverkare: A.-B. ALBERT LEVY,
M A L M Ö.

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobbergsgatan 39

Göteborg Malmö

STUREHOV
ADELGATAN 13, MALMÖ.
Tel. 12 53.

1:sta klass
VIN- & ÖLRESTAURANT

Billigaste och bästa frukostställe.
Middag från 1—6, 3 rätter kr. 2:25.
Populära Souper från 6—11 e. m.
Vällagad husmanskost.

Solo-Kaffe

från

Aktiebolaget Malmö Kaffekompani

är det bästa

Java-Kaffe

Lisa Westerbergs

Specialaffär i Lampsjärmar

Amiralsgatan 1, Malmö

utställer å Skånemässan å Tekniska Yrkesskolan, 1 vän. —

Vid Blodbrist och allmän Svaghet
IDOZAN
Mest effektiva järnmedicin.
5 gånger kraftigare än andra liknande preparat.
Överraskande resultat.
Förordas av många läkare.
Fås på alla apotek.
A.-B. FERROSAN, Malmö.

Rådfråga Eder läkare om Ni bör använda IDOZAN.

PHOSPHO-ENERGON PILLER
FÖRORDAS AV LÄKARE
Vid allmän svaghet, nervositet, överansträngning och sömnlöshet.
SÄLJES ENDAST I APOTEK
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

MED EN

KODAK

KAN SOMMARENS GLÄDJE BEVARAS I BILD. —

ATT FOTOGRAFERA

MED EN KODAK ÄR EJ SVART — RESULTATET DET BÄSTA.

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAF. A.-B.

GÖTEBORG. STOCKHOLM. MALMÖ.

Mot mal, kakerlackor, vägghyra, flugor och andra dylika insekter finnes intet bättre utrotningsmedel än

Kammerjäger.

Finnes i askar å kr. 0:80 och 1:50 i alla färg- och kemikaliefärer samt hos ensamimportörerna

AKTIEBOLAGET EUG. WINGARD, Malmö.

BÄSTA MEDEL

FÖR

LÖDNING I HEMMET

ÄR

CITO

Finnes i varje järnhandel.

Nehej!!

Det skulle vara **MZADIG** Tvättpulver med violdoft sa' Mamma!

EN KOPP HULTMANS RENA CACAO

är det bästa på hela världen!

Den älskvärde läsaren tror kanske, att en nyetablerad fotspecialist som d:r Söderlund inte har mycket att göra? Tvärtom, till honom tycks en icke ringa del av staden skynda på snabba fötter — och ibland också på mindre snabba, eftersom det ofta är ömhet i fötterna, det gäller. För intervjuaren kan han knappast heller få mer tid än som rymmes mellan en förfot och en hälfo.

— Vad är det som vållar de mesta fot-manke-mangen hos folk? undrar intervjuaren.

— Just nu är det säkert kristidsskodon — de där amerikanska med sina hårda sulor, svarar hr Söderlund och visar, hur onaturligt foten "brytes" (han begagnar utan tvivel en annan fotvårdsfack-term) vid gången med de oböjliga sulorna. Också är det lika mycket män som kvinnor, som besöka direktör S., samt damer ur de allra högst uppsatta kretsarna såväl som hotelluppasserskor o. s. v.

— Nå, men de höga klackarna, kommer inte på dem ett stort syndaregister, fråga vi.

— Jo, men inte så stort som man ofta tror. Och hr S. berättar en lärorik historia: En dam klagade för sin man över ömma fötter. — Det är dina evinnerliga höga klackars skull, sade han och gick och köpte hem ett helt lager lågklackade skor. Hon tog på sig ett lagom urval — och fick smärtor i både fötter, över- och underben. Foten hade alltför hastigt satts i en ny ställning — det blev att gå till fotspecialisten och få både fötter och skor så att säga rekonstruerade.

Det är en hel del olika slags olägenheter — fot- knölar, trötthet, ömhet, värk och förhårdnader — som uppstå genom fotens överansträngning i abnorma lägen. För dem alla ger direktör Söderlund bot, bl. a. genom sina olika slags fot-stöd. Sådana fot-stöd få emellertid inte anbringas hur som helst, då kan den andra svedan bli värre än den första — därför undersökes varje fall för sig. Särskilt konstruerade skodon, som lämpa sig för vederbörandes fötter, finnas också.

Och hurudan är då svenskans fot? I allmänhet mest lik fransyskans, och fransyskan är ju känd för sina vackra fötter, liksom Frankrike för sina vackra skodon. Engelskorna däremot ha i gemen rätt fula, långa fötter. Amerikanskorna ha långa, smala fötter, "så'na som man inte riktigt kan gå på" (underligt att man då får se dem springa omkring så mycket i Europa).

Hr Söderlund utförde under kriget ortopediska behandlingar vid franska fronten. Sedan dess ha tusentals svenska kvinnor anförtrott honom inte sin hand, utan sin fot, vilket kan vara väl så viktigt — 20.000 par fötter har han skött på 1½ års tid i Stockholm och landsorten. E.

NÅGRA SOMMAREFTERRÄTTER.

Under den korta tid, som vi ha tillgång till bär och frukt, böra vi i mesta möjliga grad dra nytta av dem. — Många föredra bären serverade au naturel, men på längd kan man bli trött även på det bästa, och då får man söka omväxla med andra efterrätter, vilka i någon form innehålla bär eller frukt. Detta är inte heller något svårt, ty sådana rätter ha vi i mängd, och vanligen äro de mycket goda. Bäst smaka bären sammansatta med paj- och mordegar till olika slags kakor och tårter eller i glacer och frusna puddingar. — Var man än använder bären, bör man om möjligt servera dem friska, ty om de än kunna vara goda kokade, kan dock intet jämföras med den fina arom, som de råa bären ha. Inte alltid lämpar det sig, att lägga bären hela i efterrätterna. Ibland passeras de, och purén hälls över någon tårta eller annan efterrätt eller den blandas i vispad grädde eller glacesuceter för att frysas. Särskilt ge jordgubbar och smultron, på så sätt passerade, en synnerligen fin smak åt de rätter, till vilka man sätter dem. Tycker man att bären som råa äro alltför sura att lägga i efterrätter, går det utmärkt bra, att några timmar i förväg sockra ned dem. De bli då lagom söta, men behålla i alla fall sin fina, friska smak. Till sådan nedsöckring lämpa sig endast lösa bär såsom hallon och jordgubbar, fastare bär såsom bigarrär och körsbär brukar man helst servera råa.

I pajer av olika slag blir frukten ju inte rå, ty den får då alltid en kortare eller längre tid stå inne i ugnen. Icke förty äro dessa efterrätter mycket goda. De äro mättsamma, samtidigt med att de, genom den syrliga fruktsmaken, verka uppriskande. — Den enklaste av de rätter jag i dag lämnar recept på, är den amerikanska pajen. Men som den både är god, lättlagad och billig och sålunda mycket användbar, anser jag den vara värd en mer ingående beskrivning. Detta också därför, att den, trots sin stora enkelhet, bör göras efter vissa regler, för att bli fullkomligt lyckad. — Först vill jag då säga, att det inte är av sparsamhetsskäl, som jag tagit ister i stället för smör i degen. Pajen blir nämligen icke så mör, om man begagnar sig av det senare fettet. Just på grund av att man använder ister, som är osaltat, bör man alltid något salta degen, annars blir den fadd i smaken. — Som av beskrivningen framgår, skall degen, sedan alla ingredienserna blandats,

Tänk på Blomsterfonden!

i Malmö

den 1—7 augusti 1921

Köp- och Provlagermässan

för svensk industri och svenskt hantverk.

Särskild avdelning för uppfinningar och patent under fackmans ledning.

Omsättningen vid 1920 års Skånemässa beräknas till över 12 mill. kr.

Gynna svensk tillverkning genom inköp vid

3:dje Skånemässan!

SKÅNEMÄSSANS KOMMISSARIAT.

Tel. 59 19

MALMÖ

Tel. 59 20

Kungsörs
INKOKNING/APPARATER

Finnes i alla järn- och bosättningsaffärer.

A.-B. Kungsörs Bleckkärlfabrik, Kungsör.
Drottninggatan 20. Stockholm.

Tänk på barnen!

Nu när det är sommar måste barnen få vara ute i skog och mark och leka och rasa så mycket de vilja. Men ofta, mycket ofta händer det just då att de kära små skrapa sönder sig och även kunna skada sig ganska allvarligt. Rengör då såren med utspädd Lazarol och pålägg ett tunt lager med Lazarin-salva. Med denna behandling dröjer det ej länge innan såren läkts.

4,000 steg om dagen.

Detta är en humors tribut till hemmets skötsel. Om hon väger 65 kg., innebär detta, att hon vid sängdags överfört en vikt av 225 ton på fötterna. Då är det ej heller att undra på, att 7 kvinnor på 10 ha vanställda fötter.

Då jag nu öppnat mitt FOTVÅRDSETABLISSEMENT är det för att fylla ett länge känt behov. Under en tid av ett och ett halvt år har jag i Stockholm och landsorten haft mig anförtrödda ej mindre än 20,000 par fötter.

För varje fotåkomma finns en fotvårdsartikel, försedd med min namnteckning, vilken registrerats i Kungl. Patentverket.

PEDICURE-AVDELNINGEN förestås av en i Amerika utbildad kvinnlig expert, som borttager liktornar, förhårdnader och fotsvett efter i Sverige hittills okända metoder.

MASSAGE-AVDELNINGEN handhaves av utexaminerad gymnastikdirektör, som specialiserat sig på fötternas och benens sjukdomar. Särskild avdelning för hygieniska skodon.

Förfrågningar från landsorten besvaras kostnadsfritt.

Särskild mottagningstid efter överenskommelse pr telefon.

FOTVÅRDSETABLISSEMENTET
BRUNKEBERGSTORG 13
Rikstelefon 494

J. M. Söderlund
Exam. Fotspecialist.

Av **SANGALLA** the

rekommendera vi
våra kända märken

“PEKOE SOUCHONG”
“IMPERIAL”
“ORDINARY”

i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

arbetas så litet som möjligt. Detta är ett oeftergivligt villkor, för att pajen skall lyckas. Degen skall som gräddad vara så mör som möjligt, men på mera en deg arbetas, desto segare blir den hård och torr, och rätten ej på långt när så god, som den kan och bör bli: Till dessa pajer bör rå frukt användas. De bli då ojämförligt mycket bättre, än om man lägger kokt frukt i dem. — Man kan använda vilken slags frukt och bär som helst, men allt efter sorten ökar eller minskar man naturligtvis sockermängden. Äro bären, som man använder, mycket saftiga, t. ex. körsbär, kärnar man först ur dem, och låter dem sedan ligga i ett durchslag en eller ett par timmar, så att en del av vätskan rinner bort, annars händer det, att pajens botten blötes upp av saften. Av denna samma orsak är det, som man beströfrukten med en handfull mjöl, innan den övre degkakan lägges på. Mjölet drar till sig den överflödiga vätskan, och märkes inte alls, när man åter rätten. Användes hackad frukt är mjölet naturligtvis överflödigt. — Som till alla dylika bakverk, måste värme vid grädningen vara god. En ordnärt stor paj brukar ta 3/4—1 timme i ugnen. — Man kan antingen servera den i sin form eller uppstjälpt. I det senare fallet vänder man den 2 gångar, så att översidan kommer upp. — Pajen bör ej vara fullkomligt kall, när man äter den.

Amerikansk paj (6 pers.).

5 msk. ister, 15 msk. mjöl, 1 tsk. salt, 5 msk. kallt vatten. *Till fyllning:* 1 1/2 lit. blåbär, 1 kkp. socker, 2—3 msk. mjöl.

Beredning: Mjölet siktas i ett fat tillsammans med saltet. Istret lägges i flockar ovanpå och gnides med fingertopparna in i mjölet. Så tillsättes vattnet och inarbetas nödortigt. Degen tages upp på bakbordet och delas i 2 delar, en mindre och en större. Den senare kavlas ut till en rund kaka, lagom stor att beklä botten och kanterna på en form eller stekpanna (När degen blir utkavlad, skall den inte vara bättre blandad, än att den ser flammig ut.) Den beklädda formen fylls så med blåbär varvis med socker, mjölet strös över, och den mindre degen, utkavlad som lock lägges på. Man sticker några hål i locket med en vispsticka, och gräddar pajen i god ugnsvärme.

Mörtårta med jordgubbar (6 pers.).

Mördeg: 212 gr. smör, 212 gr. mjöl, 75 gr. socker, 2 äggulor. *Marängmassa:* 3 äggvitor, 150 gr. socker. *Jordgubbar:* 1 lit. jordgubbar, 1 kkp. strösocker.

Beredning: Mördegen beredes på vanligt sätt, varefter den kavlas ut till en rund, inte alltför tunn kaka, vilken gräddas ljust gulbrun. Marängmassan beredes som vanligt, och jordgubbarna sockras ned och få ligga så en till ett par timmar. När allt är färdigt, lägges marängmassan i en strut, och spritas ut på marängbottnen till flera, tämligen djupa skålar. Kakan sättes så in i ugnen, till marängen gräddats ljusbrun. Sedan fylls de sockrade jordgubbarna i de små skålarna, och tårtan serveras med vispad grädde eller vaniljsås. K—n.

VECKANS MATSEDEL.

1—7 augusti.

SÖNDAG. Frukost: Bröd, smör, hackade kalvbiffar med potatis; kaffe eller te, mycket kaffebröd. **Middag:** Delikatessill överslagen med remuladsås, färsk potatis; kalvstek med grönsallad, blomkål och potatis; mördegskaka med jordgubbar.

MÅNDAG. Frukost: Havregrynsgröt med mjölk; löskokta ägg, inlagd sill, ost, smör och bröd; kaffe eller te. **Middag:** Kall, skivad kalvstek med helstekt potatis och grönsallad; krusbärskräm och mjölk.

TISDAG. Frukst: Bräckkorv och stuvad potatis, smör och bröd; kaffe eller te. **Middag:** Strömmingsflundror med potatis och gurksallad; kall chokladpudding.

ONSDAG. Frukost: Sillfräs med potatis, smör, bröd, ost; kaffe eller te. **Middag:** Kalvstekssufflé (rester från kalvsteken) med sockerärter och potatis; jordgubbar och mjölk.

TORS DAG. Frukost: Stekt fläsk och potatis, smör, bröd, kaffe eller te. **Middag:** Färsk grönsoppa; tjock ugnspannkaka med sylt.

FREDAG. Frukost: Fin, stekt salt sill (s. k. gräddsill), smör, bröd, kaffe eller te. **Middag:** Oxrullader med potatis; filbunke med socker och rivna surlimpa.

LÖRDAG. Frukost: Små enkla biffar av innarlår; smör, bröd, kaffe eller te. **Middag:** Stuvad aborre med potatis; kall rispudding med saftsås.

RECEPT.

Delikatessill med remuladsås, (för 6 pers.). 2 stora eller 3 medelstora delikatessillar, 3 dcl. mjölk, 1 dcl. vatten.

GIFT ER ALDRIG

Förän Ni besökt Bröderna
Ljunggrens Möbelfärd, Adolf
Fredriks Kyrkogata No 7.

A.B. FÖRENADE
PIANO & ORGELFABRIKER
GÖTEBORG.

Plyglar, Pianon, Orglar från landets förnämsta fabriker. Försäljningsmagasin: Stockholm: Drottningg. 23, Göteborg: Arkaden, Malmö: Österg. 28, Norrköping: Drottningg. 16, Gävle: N:a Kungsg. 25.

GUMMANS Tvättpulver

- de &
ändå de
bästa.

M. ZADIGS

prisbelönda neutrala

Lanolin Crème-Tvål

den yppersta av alla Toilette-tvålar, förlänar huden ungdomlig friskhet och skönhet.

M. ZADIG, Malmö.

H. M. Konungens Hovleverantör.

HANDGJORDA BRUDKRONOR

i förgyllt silver med ädelstenar
MÄRTA AF EKENSTAM
MALMÖ.

VAROR från PARIS

Begär vår svenska katalog B. I. 1000-tals eleganta damkonfektionsartiklar samt för hemmet. Billiga fabrikspriser, reel behandling. (Om missbelåtenhet med varan återtages samma.) Svensk korrespondens. Agenter antagas. Tillskriv **AUX FABRICANTS FRANCAIS** Passage Delanos, Paris X.

FAMILJERÄTTSÄRENDEN

Äktenskapsförord. Boskillnade och Äktenskapskillnadsmål. Bortredningar och arvskiten. **TESTAMENTEN**

Advokatfirman

Andén & Staël von Holstein

Eva Andén. Mathilda Staël von Holstein
Lilla Vattugatan 14.

Rika 7576, 24488. Allm. 18836.

**SKÖNHETEN
VINNES OCH BEVARAS
MED
Alabaster
Tvål**

ALABASTER
TVÅL
Inneh. 100 GRS

TILLVERKARE: GAMLA TVÅLFABRIKEN, TERNINGHOLM, MALMÖ

Ferrin

Bästa Järnmedel,
utmärkt stärkande.
Föreskrives av läkare.
Erhålles å alla apotek.

Elektrisk Doppvärmare

N:o 1066

för 200 watt, 110, 125 och 220 volt med
1½ m. snöre

Kr. 10:—

Ett års garanti.

Erhålles genom elektriska samt järn-
och bosättningsaffärer, och — porto-
och emballagefritt — direkt från

Jägers Elektriska Aktiebolag

Eskilstuna.

HUDCRÉMEN

Antifinol

är ett beprövat och erkänt medel för bort-
tagande av finnar, pormaskar och rynkor.
Vid daglig användning erhålles en mjuk
hud, en charmant hy samt vita och smi-
diga händer. Försäljes av apotek, parfym-
och kemikalieaffärer samt direkt från oss.
Pris 3:— kr. pr tub.

Fräkenpomadan SOLEIL

erkänd tillförlitlig att på kortast tid
borttaga även de mest mörka och fula
fräcknar. Exp. mot 3:— kr. pr tub, 2 tu-
ber portofritt endast från oss.

A.-B. ANTIFINOLFABRIKEN
GÖTEBORG.

VARJE GRAMMOFONÄGARE
bör rekquirera vår stora skivkatalog för
1921 över Grammofoonskivor. Sändes
not 30 öre t. porto. Ens.-förs. av de nya

Parlophon-Ekophonskivorna.
Spec.: Orkestermusik, Dragspelsmusik.
Brljanta inspelningar. Dagens nyaste
melodi finnes alltid hos oss.

Grammofoon-Apparater i stort urval till
nya bill. priser. Katalog mot 30 i porto.
A.-B. Nordiska Musikaffären,
Avd. 20, Göteborg.
Stora Nygatan 11, Drottninggatan 83.
STOCKHOLM.

Colman's Mustard

*Engelsk senap
i pulver.*

*Röres ut i kallt
vatten med till-
sats av socker
(ev. även salt)
efter smak.*

**OBS! DEN GAMLA VÄLKÄNDA
BRANDGULA ETIKETTEN**

Repr.: GUST. F. BRATT & Co., Göteborg

**BEGÄR VÅR KATALOG N:o 13!
HUGO SVENSSON & CO
GÖTEBORG**

*Till såsen: 1 hårdkokt äggula, 1 rå äggula, 1 rå-
gad tesked socker, ½ tesked torr senap, 1 nypa
vitpeppar, 1½ msk. vinäger, 2 msk. god matolja,
½ dcl. tjock grädd, dill, 1 msk. hackad kapis.*

Den hårdkokta äggulan röres sönder fin som ett
pulver tillsammans med senapen, vitpepparn och
sockret. Den råa äggulan tillsättes, och smeten rö-
res blank och smidig under det oljan och vinägern
droppvis tillsätts. Den finklippta dillen och den
hackade kapisen tillsätts och sist nedröres den till
hårt skum vispade grädden. — Sillen, vilken rensats
och legat i den vattenblandade mjölken 1—2 tim-
mar flås och befrias ifrån ryggen. Den avtor-
kas och halvorna skäres i stora stycken och lägges
på fat, halva bredvid halva, och strax före serve-
ringen slås såsen över. Garneras med dill och ser-
veras med nykokt, färsk potatis.

*Mördegskaka med jordgubbar (för 6 pers.). 150
gr. smör, 200 gr. mjöl, 50 gr. sötmandel, 75 gr.
socker, 1 äggula.*

*Till fyllning: 1 lit. jordgubbar, 4—5 msk. socker.
Marängmassa: 2—3 äggvitor, 4—6 msk. socker.*

Av smöret, mjölet, sockret, äggulan och den skäl-
lade rivna sötmandeln beredes på bakbordet en van-
lig mördeg. En tårtform — helst en s. k. spring-
form med löstagbar botten — beklädes i botten och
något uppåt sidorna med mördegen och gräddes.
När kakan är avsvältnad, fylls den med de rensade
och med sockret blandade jordgubbarne. De hårt
vispade äggvitorna, tillsatta med sockret spritsas
eller bredes över jordgubbarne, och tårtan införes i
svag ugnsvärme, tills marängen fått ljusgul färg.

*Strömmingsflundror (för 6 pers.). ½ val (40 st.)
stora strömmingar, 2 msk. salt, 1 knippa persilja,
ngra kvistar dill, 50 gr. smör, 1 ägg, 2 msk. mjölk,
4—5 msk. stötbröd, 2 msk. grovt rågmjöl.*

Till stekning: 2—3 msk. smör eller flottyr.

Strömmingarna rensas, huvud, ryggen och fenor
borttagas, men skinnet får sitta kvar. De gnidas
med salt och få ligga en stund. Persiljan och dillen
hackas, blandas med smöret, utvikas till en
rulle. Strömmingarna avtorkas, utvikas och på var-
annan lägges en skiva av persiljasmöret. Två och två
strömmingar lägges emot varandra, och de nu upp-
komna "flundror" doppas först i det lätt saltblan-
dade mjölet, därefter raskt i äggmjölken och så i
stötbrödet. De stekas sedan vackert bruna i smöret
eller flottyr.

*Kall chokladpudding (för 6 pers.). 6 dcl. grädd-
mjölk, 3 rågade msk. kakaopulver, 5—6 msk. sock-
ker, 1 tsk. vaniljsocker, 2 ägg, 10 blad gelatin, 3 dcl.
tjock grädd.*

Mjölken, kakopulvret, sockret och äggen blan-
das och får under kraftig vispning sjuda (*ej koka*)
tills krämen tjocknar något. Avlyftes och det skölj-
da, i helt litet varmt vatten upplösta gelatinet
ivispas. Krämen vispas tills den är kall, då den
skumslagna grädden ivispas. Slås i vattensköld och
sockerströdd form och puddingen får sedan stå på
is eller på kall plats 4—6 tim. Uppstjälpes på glasfat.

*Sillfräs (för 6 pers.). 2 salta sillar, 1½ lit. po-
tatis, 1 portg. lök, 1½ matsk. smör, persilja.*

Sillarna rensas och vattenlägges ett dygn innan de
anrättas. Huvud, rygg- och alla småben, fenor och
skinn avlägsnas, och den väl sköljda och avtorkade
sillen skäres i bitar tvärs över. Den kokta potatisen
skalas och skäres i tärningar. Löken finhackas, bry-
nes lätt i smöret, och sill- och potatistärningarna
iblandas, varefter allt får sakta brunstecka. Över-
strös med hackad persilja.

*Kalvstekssufflé (för 6 pers.). 3 hekto benfritt,
stekt kött, 80 gr. smör, ½ msk. finhackad lök, 1
hekto mjöl (omkring 1½ kaffekopp), 5—6 dcl. mjölk,
4—5 ägg, salt, peppar.*

Köttet finhackas. Smöret, löken och mjölet frä-
sas några min., mjölken påspades, och såsen får un-
der vispning koka några få min. Upphålles och får
under omröring svalna. Då tillsätts äggulorna en
i sänder, och massan röres 5—10 min., varefter köt-
tet inblandas, och stuvningen avsmakas med kryd-
dorna. Sist nedskäras de till hårt skum slagna vi-
torna, och massan slås i en smord och brödbeströdd
form, som förses med lock eller överbindes med
pergamentpapper. Får koka i vattenbad på spisen
omkr. 2 tim. Uppstjälpes på varmt fat.

A—g—s.

Azymol STIMULUS

för håret

Sten

SVÅRT ÄR
att förstå kinesiska
LÄTT att övertyga
sig om att **PELLERINS**
MARGARIN är det bästa

Vår mycket omtyckta
"3/4 kg. ask"

Choklad
Konfekt
Marmelad.

endast
5 kr.
per ask

till landsorten fraktfritt 5:80 kr. pr. ask rekommenderas.

PERCY F. LUCK & Co.

INKÖKNINGSAPPARAT och BURKAR
TILL BILLIGA PRISER
TEGNERSGATAN 23 ODENGATAN 41

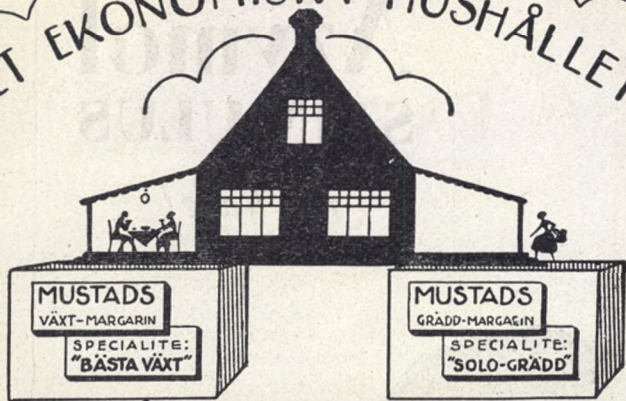
Gammal Kärlek rostar aldrig!

men rost gör goda klädesplagg gamla och obrukbara. Nu kan Rostfläckar
utan att skada tyget försvinna med Rostuttagsmedlet "IBEM" som er-
hållas uti de flesta affärer för 75 öre tuben.

Aug. Sjöstedt, Apelbergsgatan 52, Stockholm

Tel. Riks 55 99. Allm. 153 42.

DET EKONOMISKA HUSHÅLLET

VILAR PÅ MUSTADS MARGARIN

VÄRMELEDNINGSSPISEN
WOCO
PATENT

SUPPLEMENT PÄNNAN FÖR UPPVÄRMNING AV STORRE LÄSHTICKER

KOKSPIS MED VÄRMELEDNINGSPANNAN FÖR UPPVÄRMNING AV MINDRE LÄGENHETER

WERNER & CO BORÅS
Uppvärmning av 2, 4 & 6 rum och kök gratis, vid eldnings förkokning och bakning, om man insatt värmeledningsspisen WOCO. Begär katalog och offert.

ZEBRA
Pasta Ugnsvårta
för smörgåsar och spis

UGNSVÅRTA

Tapetkompaniet
levererar Eder

TAPETER

till lägsta priser. Största sortering av in- och utländska kvalitéer. Rekvirera prover genast. Riks 99 05. Allm. 133 20. Katarinav. 7, Sthlm. (Vid Slussen.)

THERMA
elektriska kokspisar

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET THERMA
BIRGER JARLSG. 22 STOCKHOLM

VIKING
HÖGGLANS-SKOKRÄM

Höggglans-Skokräms.

Av Viking-Skokräms tillverkas 3 olika kvalitéer: "Höggglans", "Premiär" och ordinär "Viking-Skokräms". Gemensamt för alla är den glatta, smetfria glansen och det läderbevarande preserverande inflytandet på lädret; resultatet av Viking-krämens vetenskapliga sammansättning och fabriks noggranna, fulländade tillverkningsmetod. För finare skodon rekommendera vi särskilt Höggglans-skokräms, när denna utbreder sig tunnast på lädret och likväl giver en hög, varaktig glans. Höggglans-skokräms föres numera i marknaden även i en praktisk, rak, vidhalsad burk (se ovanstående avbildning, dek. svart och guld). Glöm ej att alltid efterpolera med Viking-glansborsten! Den gör halva arbetet och ger dubbel glans.

Industri-Aktiebolaget VIKING, Örebro
Kungl. Hovleverantör.

FRÅGOR OCH SVAR.

Fråga: Hur borttagas bäst rostfläckar?
Husmor.

Svar: Rostuttagningsmedlet Ibem kan den som skriver dessa rader efter egen erfarenhet på det varmaste rekommendera. Bekanta till mig, som använt det, ha samma goda vitsord att ge. Följ endast noga bruksanvisningen. Behandlingen är mycket enkel; ingen tvättning av tyget behövs, man bara blöter på en droppe av "Ibem" på fläcken. Skulle det tilläventyrs vara en mycket gammal fläck, som återkommer, så upprepa endast behandlingen.

Fråga: Ge mig anvisning på en verkligt god kaffetillsats. Har försökt åtskilliga, men inte blivit nöjd med något.

Svar: Cleo Coffee Clearer är en ny kaffetillsats som fått de varmaste lovord både av pressen och alla privatpersoner, som försökt det och som man kommit att tala med därom. Cleo Coffee Clearer har många och stora fördelar. Huvudbeständsdelarna är den sedan gammalt välkända cikoriaroten och tillverkningen sker efter de modernaste metoder vid en nyanlagd fabrik i Skåne.

Fabrikatet är billigt, det innehåller näringsmedel, det ger kaffet en vackrare färg och en fyligare smak, och slutligen tjänar det även som klarmedel. Det är nog en sund vana att använda goda kaffetillsatser, och därför kan man med gott samvete rekommendera "Cleo".

LÄSARINNORNAS SPALT.

Spaltens redaktör uppmanar alla, som sända meddelanden till denna avdelning att endast skriva å ena sidan av papperet.

FRÅGOR.

Stockholmskor! Finns det någon av er, bildad och självförsörjande, som drömmer om att till hösten skaffa sig dublett med kokplatta, och egna möbler? Jag föreslår då denna dam att sätta sig i förbindelse med mig. Jag är en yrkeskvinna med sexårig dotter och har, eftersom jag bott utomlands under krigsåren, blivit hemlös i min egen stad och nu levat på pensionat som inackordering och i möblerade rum i två år. Tidats har jag på grund av praktiska svårigheter måst leva skild från barnet och lämna bort henne på landet för att hon skulle få bättre tillsyn. Nu utthärdar jag inte längre denna hemlöshet. Men som småvåningar ej stå att uppdriva trots alla mina ansträngningar, vill jag ta ansvaret att hyra en våning på fem eller sex rum, om någon annan hemlös, som endast har bruk för två rum (utan kök) vill hyra dessa av mig. Själv har jag bott ett halvt år i dublett med kokplatta och funnit det vara en utmärkt form för hem i dessa bostadsnödens tider, då 2 rum och kök är en delikatess för de förmögna. Men då jag har ett barn, som skall börja skola och måste anställa husföreståndarinnan till hemmet medan jag skaffar uppehållet, behöver jag nu kök. Referenser ges och önskas. Jag hoppas att Idun, som ofta är kvinnorna en så god rådgivare, skall förmedla mitt rop till någon sympatisk rumssökande. Tacksam för ett snart svar är
Hemlösa fru Tora.

Då jag nu den 1 aug. blir ledig från min plats och börjat inse, att det är nära nog en omöjlighet att erhålla en ny sådan, riktar jag nu en varm bön till denna tidnings läsarinna om de ej på något sätt kunna hjälpa mig. Jag har i över 3½ år varit kassörska i en och samma firma, men har nu firman nedlagt drif-

"Tänk, va' fru Andersson sliter och står i! Att frun bara orkar."
"Ja, hade jag inte Grummes Normaltvål, så vet jag rakt inte hur det skulle gå."

LÄDER-ARMBAND
Märke: "MIDGET".
(Patent och lagl. registrerat varumärke)
Kr. 2:— Kr. 2:—
VÄRLDENS MEST PRAKTISKA LÄDERARMBAND
KLOCKAN SITTER ABSOLUT STADIGT OCH KAN ICKE GLIDA AV ARMEN
Sydda remmar av bästa engelska kvalité.
Bese prov på äkta Midget hos urmakaren.
ENGROS: SVERIGES URMAKARE A.-B. - STOCKHOLM

SKADEINSEKTERNA
i Edra trädgårdar bekämpas effektivt med hjälp av
COOK'S
Nikotinbesprutningsmedel

Sammansättning:
NIKOTIN
KVASSIA
SÅPA
SVAVEL
M. M.

Säljas av Frö- & Kemikaliefärrer landet runt.
GENERALFÖRSÄLJARE:
TÖRNBERG & Co, Göteborg

DRI-PED
1209

Halvsulning kostar blott 1/3 med Dri-Ped, ty
Lädet besitter tredubbel slitstyrka.
Lädet är berett av 1:ma oxhud.
Lädet är oemottagligt för vatten.
Lädet erhålles endast hos
A.-B. SLITSTARK
Halvsulningsfabrik, Pipersgatan 8, Stockholm.
Ring Rike 316 27
Skodon hämtas o. hemsändas.
Obs! FÖRSTADSBOR. Obs!

Reparationer mottagas genom följande inlämningsställen:
Lennells Express, Engelbrekts-gatan 3, E. Walléns Cigarraffär, Stadsgården 22, Paketinlämningen, E. Sjöberg, Mästersamuelsgat. 68, Sv. Pressbyråns kiosk vid Ropsten, Sv. Pressbyråns kiosk vid Hornstull, Konsumenternas Ekiperingsaffär, Grevgatan 9.

ZENITHS
Gräddmargarin "Extramärket Zenith"
för matlagning och bak, och
Växtmargarin "Extra Växt"
för bordet,
äro marknadens förnämsta fabrikat.

FINESS
MARKNADENS FÖRNÄMSTA
MÄRKE I SKOGREAM

A.B. ÖREBRO
SKOGREAM
ÖREBRO

Låt framkalla
och kopiera
Edra pristävlings-
bilder hos

Casett

FOTOGRAFISK
AFFÄR
Smålandsgatan
4
(Invid Birger Jarlsg.)

ten varför jag blir ledig. Då jag är självförsörjande samt inga besparingar äger ser jag framtiden i mycket mörk dager. Jag tager så gärna en plats där jag kan vara som hjälp både på kontor och i hem. Är visserligen ej matlagningskunnig men är villig deltaga med andra lättare sysslor. Den som kan och vill hjälpa mig, även på minsta lilla vis vore jag så hjärtligt tacksam om den sände sina brev under nedanstående sign. till denna tidn. red. f. v. b. Jag skall då ärligt och tacksamt besvara dem.

"Hopplös".

Finnes någon av Iduns läsare som kan lämna upplysning på god skola eller hem där uppfostran med skolgång kan beredas en livlig men snäll och begåvad 9-årig gosse. Helst ej alltför långt från Göteborg.

"Fru L."
Vill någon av Iduns läsarinna vara vänlig ge undertecknad råd och upplysningar. Jag är mångårig barnsköterska men längtar efter att ha något eget litet hem, har därför tänkt att bilda ett sådant genom att ta spädbarn mot månadsbetalning. Nu undrar jag hur man på bästa sätt skall börja ett sådant och om det vore lämpligt i Göteborg eller någon närliggande landsortsstad. Tacksam för svar är

Barnavän.
Kan någon av Iduns många läsarinna hjälpa mig i mitt bekymmer? Från och med hösten vill jag försöka så mycket som möjligt själv försörja mig och mina två små barn. Har tagit studentexamen och är kunnig i ett hems skötande. Skulle det inte finnas något barnhem eller dyl. anstalt, där jag kunde få plats och få ha mina barn med mig? Från dem kan jag ej skiljas.

30-årig fru.

Vill väl någon bland Iduns otaliga älskvarde läsarinna i Sverige sända mig och skänka mig något, om ock äldre slitet och begagnat exemplar av "Högadals prestgård". (Boken består av tvenne delar.) Glad i hoppet att få båda delarna av Högadals prestgård ger jag min adress och sänder tack på förhand redan: Fr. Helsingius, adress Ikalis, Finland.

Kan någon av Iduns läsarinna giva mig upplysning om något ställe i Dalarna, tyst och stilla, där jag ogenerat kan få tillbringa 14 dagar i slutet av aug. mån.

Sömnlös sjuksköterska.

Jag disponerar en vacker, rymlig våning på landet, men är nu, sedan mina tvänne döttrar gift sig, alldeles ensam. Hade tänkt taga några "paying guest", men önskade på samma gång vara oberoende av hushåll, då jag troligen en del av vintern kommer att vistas å annan ort. Helt hyra ut våningen vill jag ej, då mina döttrar önska kunna besöka mig i deras gamla hem. Finnes möjligen någon bildad, fin och praktisk dam, som skulle vilja associera sig med mig, villkoren skulle kunna ställa sig särdeles förmånliga. Eller kan någon av Iduns läsarinna giva mig ett råd, hur ordna på bästa sätt? Trädgård och ekipage finnes, goda kommunikationer. Om snart svar beder

Fru Anna.

Då jag tänkt genomgå Institutet för Kvinnliga Läkaresister-

Genom en annons uti Nya Wermlands-Tidningen, som är Vermlands äldsta och enda dagliga tidning, träffar Ni över 10,000 hem i länet och stiftet. Huvudkontor: Karistad.

GÖTEBORGS DAGBLAD
är
GÖTEBORGS
DAGBLAD
Helårspris
endast
30 kronor
fritt hemburen
i Göteborg och
25 kronor
vid prenumeration
å posten.
Bemärk det billiga
prenumerationspriset!

TORKRAMAR,
Frukthyllor, Fruktskåp, Stegar, Trappstolar, Korgar bäst och billigast från RÖNNEADALENS AKTIEBOLAG. Billinge. Tel. 38.

PATENTERADE
ELEKTRISKA FLUGFÅNGAREN
"EFFEKTIV"

Denna flugfångare är den mest effektiva som finnes i marknaden. Den inskruvas i den elektriska lampkontakten som en vanlig glödlampa varefter strömmen skruvas på. Den elektriska strömmen i pelaren utövar en för flugan sövande dragningskraft som oemotståndligt drager henne mot densamma, där hon ögonblickligen bedövas och faller ned med den i vatten fyllda skålen och dränkes.
Som apparaten icke är strömförbrukande blir den i längden billigare än andra flugfångare.
OBS! Apparaten får ej vidröras med något ledande föremål, emedan proppen, då springer sönder.
Pris pr styck kr. 4: 50.

Nytt läkemedel mot Bleksot och svaghet.
Oorganiskt och ej organiskt järn, som hittills mest använts, är det rätta medlet mot bleksot enligt läkaren vid det bekanta Finseinstitutet i Köpenhamn Dr. Sonnes uppmärksammade upptäckt offentliggjord i Hospitaltidende nr 46.
Leo-Järntabletter,
äro framställda enligt denna nya princip och fås å samtliga apotek. Upptages lätt av organismen. Fördarvar ej tänderna. Billigast i användningen.
Tillverkas av A.-B. Leo, Hälsingborg, Kem. Farmaceutisk Fabrik.

Vid badsejournens början.

Tvätten är charmant och det skall bliva en glädje att återkomma, då allt är rent och bländande vitt. Stoppa för säkerhets skull ned ett par askar av Lundstedts tvättmedel i bagaget. Och endast hälften så mycket linne som vanligt. Tack vare Lundstedts tvättmedel reduceras badsejournens bekymmer för tvätten till ett minimum.

VICTORIAS LAVENDEL TVÅL
FÖRNÄMSTA I SVERIGE

Du klagar, men du klagar dumt, min gamle hedersvän,

ty tro mig, det är sant och visst att livet vore mindre trist, att mången vore nöjd och glad om blott han köpte den choklad, som bjudes allmänheten här och vårt Cloetta-märke bär.

GULD-CACAO
och
CHOKLAD

Cloettas

namn å förpackningen garanterar verkligt förstklassigt fabrikat — välkänt i hela Norden sedan mera än 50 år tillbaka. Finnas till salu överallt.

Stölma-kameror & material äro bäst!
Erhålles hos våra återförsäljare eller direkt från *StöltensFotoHus, Malmö*

Colgate's Coleo Tvål

En Colgate-tvål framställd uteslutande av vegetabil-oljor delikat parfymmerad

ter, ville jag på detta sätt komma i brevväxling med någon som genomgått en dylik kurs, för att erhålla en del upplysningar. Tacksam för svar är 18 år.

Finnes någon av Iduns läsare som lidit av astma och blivit botad därför? För en tid sedan stod en annons så lydande: "Astma botas fullständigt av D:r von Rublow, Birgerjarlsg. 19, 4 tr. (Svenska Dagbl.) Allm. telef. 14906." Har möjligen någon av Iduns läsare erfarit hans hjälp? Oändligt tacksam för ett snart svar.

Djupt bedrövad astmapatient.
(Ständig Idunprenumerant.)

IDUNS TIDSFÖRDRIV.

INKAPSLADE ORD.

Av Anna R.

Fröken Eufrosyne erhöll på sin födelsedag följande presenter:

- En sked från — — —
- En vas från — — —
- En ask från — — —
- En and från — — —
- En gullring från — — —
- En gös från — — —
- En kvarn (kaffe-) från — — —
- Ett läs från — — —
- Ett ljus från — — —
- En sil från — — —
- Ett kort från — — —
- En sax från — — —

Presenternas namn ingå som en del i avsändningsorternas namn. Det gäller alltså att finna resp. avsändningsorter, vilka alla äro svenska järnvägsstationer.

LÖSNING

TILL IDUNS PRISTÄVLAN
N:r 14.

- Shoalhaven.
- Tsjungking.
- Regensburg.
- Ingolstadt.
- Norrköping.
- Düsseldorf.
- Birmingham
- Eldsländet.
- Rörshyttan.
- Greifswald.

Begynnelsebokstäverna bilda namnet *Strindberg*.

De tre första riktiga lösningarna, som vid granskningen påträffades, hade lämnats av R. Edstrand, Malmö L. Ericsson, Örnköldsvik, och May Andersson, Göteborg, vilka alltså erhölet 5 kr. vardera i pris.

Önskas en förständig och behaglig slemlösning vid katarrar, bronkit, astma, rethosta, etc., torde

TUSSIN

vara effektivast. Det bör vara självklart för envar, att avlägsnandet av det sjuka slemmet är fördelaktigare än dess inestängande.

Tussin, som prövats under 20 år, är ett enastående, enkelt och naturligt läkemedel att rensa lungor och lufttrör.

Pris: 5 kr. Räcker en månad.

Bruksanv. medf. Prospekt gratis.

"Halmstad den 24.2.21. Jag har haft en ovärderlig nytta av Tussin och vill aldrig vara den förutan. Har erfarit så glädjande resultat att jag ingen gång förut gjort liknande — och jag har likväl använt många slag under min sjukdom. Rekommenderar den till alla, jag tycker vara i behov av effektivt hostmedel, och önskar bara att den vore att tillgå å sanatorierna. Vad lindring det vore att erhålla i stället för den eviga Rosén och codein, som bjudes vid alla tillfällen och omständigheter. Med högaktning S. D."

Originalbrevet till förestående utdrag har företetts mig, betygar Stockholm den 6 Juli 1921.

Ex officio.
Uno Oldenburg,
Notarius Publicus

Tussin finnes i originalförpackning hos: Sjukvårdsaffärerna Mästersamuelsg. 46, Hornsg. 32, Norrtullsg. 8 A, Stockholm, Apotekare J. Bergqvist, Göteborg, Hygiea, Malmö, R. Barlach, Norrköping, C. J. Molin, Hälsingborg, Vita Korset, Gävle, Samaritmagasinet, Örebro, Alb. Wetterlings Eftr., Jönköping, Nya Tapet: s Kemikalieaffär, Kalmar, Gustaf Nilzén, Oskarshamn, C. G. Stridde & Son, Växjö, N. N. Thorsén, Winslöf, Axel Engström, Värnamo, Kemikalieaffären i Vänersborg, Bengtsfors och Grängesberg, Linde Färghandel, Lindsberg, Edv. Lindqvist, Enköping, J. Ahlstrand, Himmata, Färghandeln i Katrineholm, Södertälje, Vaxholm och Hvetlanda, Karl Dalén, Sundsvall, Sjukvårdsmagasinet, Östersund, Frans Dahlén, Luleå, Carl Prien, Visby.

Sändes pr postförskott från Fru HEDVIG LINDHOLM. Upplandsgatan 68, Stockholm.

AMATÖRKAMEROR

Fredsutförande. Olika världsfabrikat

MATERIAL OCH TILLBEHÖR

för fack- & amatörfotografer.

AKTIEBOLAGET ARTO, Malmö.

SÖDRA FÖSTADSGATAN 2.

Rikst. 52 76 och 56 22.

Illustrerad katalog kostnadsfritt.

Det bör ej vara damerna obekant

att man med Gooda-Jästmjöl når det bästa resultatet vid småbak. Säljes i burkar å 25, 40 och 75 öre.

Handels-A.-B. Sten Sjögren & C:o, Göteborg

VARU-MÄRKE

MENTHOLATUM

INREGISTRERAT

Mot Klåda, Solbränna, Insektsbett. Finnes på alla apotek. Nederlag: Kronans Droghandel, Göteborg. Begär gratisprov.

FALU-ÄTTIKA

— den bästa **konservings-, mat- och bords-ättika** som finnes i marknaden —

tillverkas och försäljes i parti av

Stora Kopparbergs Bergslags A.-Bol. STOCKHOLM.

BAKRECEPT

Det är en tro på många håll, att Växtmargarin icke alls lämpar sig för bakning, men detta är ett stort misskännande av väran, åtminstone vad ARBOGA Växtmargarin beträffar. Detta Växtmargarin, som dagligen får en ökad omsättning och som snart anses absolut outhärligt i varje hushåll, har så väl avvägda proportioner i sin sammansättning, att det icke blott är en delikatess för smörgåsbordet, utan även med största fördel lämpar sig till matlagning och bakning. De bakrecept, som härmed följa, äro endast utvalda, beprövide sådana. De komma helt säkert att bli värderade av varje husmor, bevisande, som de äro, om sanningen av ovanstående.

Havre-Kex. 2 hg. Arboga Växtmargarin, 4 hg. Angpreparerade havregryn, 2 hg. socker arbetas samman. Degen plattas tunn, kakor tagas ut med mått och gräddas ljusbruna.

Konjaks-kransar. 425 gr. Arboga Växtmargarin, 635 gr. mjöl, 210 gr. socker, 1 vinglas konjak. Margarinet tvättas, mjölet siktas. Allt samarbetas väl till en smidig deg, som sedan rullas till smala stänger. Stängerna viras om varandra två och två och böjas till kransar, som gräddas i ej alltför ret ugnsvärme.

Engelska tebröd (rockcakes). 125 gr. kallt Arboga Växtmargarin, 2 dcl. mjölk, 1 dcl. strösocker arbetas med tvenne gafflar i ett fat. Arbeta sedan på samma sätt hastigt in 310 gr. vetemjöl, varmed siktas 2 rågade teskedar jästpulver. Degen bör se grymig och ojämn ut. Lägg med gafflarna små klumpar av degen på bakplåten. Grädda i varm ugn strax före servering. Olika smak kan erhållas genom att tillsätta korinter, citron, vanilj etc.

Arboga-kakor. 100 gr. urtvättad Arboga Växtmargarin, 1 stort ägg, 1 stort skedblad grädd, 180 gr. socker, 320 gr. vetemjöl, en knivsudd hjorthornsalt arbetas samman. Degen kavlas ut, kvadratförmiga kakor uttagas med sporre. I kakornas sidor utskäras flikar, som vikas över ett syltbär i kakornas mitt. Gräddas ljusbruna i varm ugn.

Té-cigarretter. 50 gr. urtvättad Arboga Växtmargarin, 4 hela ägg, 400 gr. pudersocker, 630 gr. mjöl, i bitar skuren sötmandel, 1 tesked hjorthornsalt arbetas samman. Degen rullas till c:a 3 cm. breda stänger, som gräddas i ej för varm ugn och skäras till kubbar, innan de hunnit svalna. Torkas i ugn som skorpor.

Råg-kakor. 400 gr. Arboga Växtmargarin, 320 gr. vetemjöl, 300 gr. rågsikt mjöl, 200 gr. strösocker, 2 teskedar jästpulver. Smöret urtvättas, mjölet siktas med jästpulver. Ingredienserna arbetas väl samman och degen ställes att stelna. Degen kavlas sedan tunn, naggas, runda kakor med ett litet hål vid sidan uttagas med mått. Kakorna gräddas ljusbruna.

Arboga-skorpor. 300 gr. Arboga Växtmargarin, 850 gr. mjöl, 125 gr. socker, 3 dcl. mjölk, 3 rågade teskedar jästpulver, 30 st. kardemummor. Degen rullas till små bullar, som gräddas ljusbruna, skäras medan de äro varma och torkas i ugn. Dessa skorpor bli enastående möra och goda.

Kanel-kubbar. 425 gr. Arboga Växtmargarin, 500 gr. mjöl, 105 gr. socker, 2 äggulor. Växtmargarinet urtvättas. Ingredienserna samarbetas. Degen rullas till stänger, som sedan rullas i kanel och socker. Stängerna delas till klubbor, som gräddas väl. (Annons). (Fortsättning följer).

I KÖKET OCH PÅ MATBORDET ÄR

Arboga ALFA-KÖ HUSMÖDRARNAS

Idoltandcrème Idolmunvatten Idoltandsalt

är idealet för munhygien. **Pröva och döm.**

DIVINIA

Det är så långsamt att vänta.

PARFYM

Men har han med sig, som han lofvade en flaska NIZADIG Divinia, då förklarar jag allt!

Använd SKODON av märkena

Ingeborg och Engelbrekt

Nestlé's Barnmjöl

Närande! Lättsmält!

Bästa näringsmedel för småbarn, äldre och magsjuka. Innehåller renaste mjölk av alpkor. Till salu i speceri- och kemikaliefärer samt apotek.

Ensamförsäljare: **EINAR SOTHE & Co., STOCKHOLM**

Säljes överallt i askar à 65 öre

Säljes överallt i askar à 65 öre

Sydsvenska Kredit Aktiebolaget

Fonder kr. 62,000,000:—

gottgör å

Depositions- & Kapitalräkning

4 1/2 proc.

Ingen svensk kaffepanna utan Cleg

Coffee Clearer

I rullar om 20 tabletter kr. 0:20 pr rulle. Säljes i alla välsorterade specialaffärer. I parti hos Hrr Grossister och

FABRIKS A.-B. INTUBI - STOCKHOLM
Riks. 812 35 & 179 36. Sthlm tel. 298 98.

SINGER

Hemmets Symaskin

Mässbesökare till Malmö

BESÖK LIMHAMNS BADHOTELL

MÄSS-CABARET: 1, 2, 3 augusti. **Jean Claesson—Elsa Lindahl Christian Schröder**

Dagligen eftermiddags- och aftonkonserter av Dir. Krills orkester. Populära Badfrukostar, Diner och Supéer till Kr. 3.50.

Tel. 365, 600 **Gott kök - Goda viner - Moderata priser** Tel. 335, 600

Percy's Blandning

Detta kaffe rekommenderas särskilt för god och fyllig arom.

PERCY F. LUCK & Co.

Varje familjeförsörjare bör bereda sina efterlevande Pension i ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN

— Grundad 1784 —

Prospekt portofritt på begäran, varvid denna tidning bör åberopas.

STORKYRKOBRINKEN 11 - STOCKHOLM

Napoleons dagorder löd: "Soldater, sköten Edra fötter!"

Edra fötter

hållas i utmärkt kondition, vilket bidrager till hälsa och välbefinnande, om Ni använder Tiz Fotkur. Effektivt vid alla slags fotakkomor, såsom liktornar, fotsvett, valkar, ledknölar, kylskador, nagelträng, ömhet, svullna fötter, hälkramp o. d.

En kartong Tiz Fotkur, med Tiz-lösning, kr. 2.50. Två fraktfritt. Adamssons Hälfotsinlägg 4.75. Uppgiv sknummer. Ny rikt illustrerad priskurant jämte Adamssons receptbok för hemmet gratis o. franco från **ADAMSSONS SJUKVÅRDSÄFFÄR, Centralpalatset, Stockholm.**

Obs! Särskild butik för damer!

Innehåller årligen omkr. 14,800 spalter annonser och 14,500 spalter text.
Sydsveriges huvudorgan för alla slag av annonser.
MALMÖ.

Glöm ej att skaffa Eder Iduns Kokbok.
Ny utvidgad upplaga.

Kvinnliga platssökande och lediga platser

såväl inom hemmen som överallt där kvinnlig arbetskraft kommer till användning kungöras fördelaktigast genom annons i Idun, landets äldsta och största kvinnotidning, som läses i alla bildade svenska hem från Ystad till Haparanda Annonsermotagas av alla annonsbyråer i riket eller insändas direkt till

Iduns annonskontor, Stockholm
Nedsatt pris från 1 juli 30 öre pr mm.

LEDIGA PLATSER

Sänd aldrig originalbetyg utan endast bestyrkta avskriftar när Ni svarar på annons om ledig plats.

"Köpmanshus"

Platsen som barnfröken tillsatt.

Till god familj

bestående av tre personer, önskas en arbetsvan, ordentlig, bättre flicka, väl kunnig i matlagning och bakning samt villig att med ung jungfru hjälpa sköta hemmet. Svar till "Landsortstadsseptember", under adress S. Gumelius' Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Hushållsfröken

erhåller plats å större herrgård i Västergötland nu instundande 1 september. Sökanden, som bör vara väl hemmastadd i all slags matlagning, bakning och konservering, skall gå äldre hushåll tillhanda i allt vad till ett lant-hushåll hör och även ha överinseende över större hönsgrärd. Matlagning endast i förekommande fall. Stort avseende fästes vid ordentlighet. Reflektant, ej över 50 år, änka eller fröken, torde meddela sig för vidare korrespondens och med insändande av betyg samt uppgivande av referenser (helst motts även foto) till "Ordningssam hustru", A. B. S. Gumelius' Annonsbyrå, Göteborg, f. v. b.

En snäll och duktig flicka, som vill utträtta ensamjungfrus sysslor, får plats i början av augusti i liten familj (3 personer) på landet i Stockholmstrakten. Familjemedlem. Eget rum. 50 kr. i månaden. Svar till "Skärgården 1921" under adr. S. Gumelius' Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Plats finnes

för frisk, anspråkslös och snäll bättre flicka från landet (ej sjuksk.) med förmåga att utan hjälp omsorgsfullt vårda sängliggande sjuk dam samt sköta dennas enkla hushåll och lilla hem på landet. Sök. bör vara sanningskär, utpräglad ordentlig samt äga ett lugnt, okonstlat sätt och fördelaktigt yttre. Utförl. svar med löneanspråk, foto, ref. m. m. till "Sjuk dam", Iduns expedition, f. v. b.

Koncentrera Eder annonsering för Skåne på SYDSVENSKA DAGBLADET SNÄLLPOSTEN

Lärarinna, enkel, barnkär och undervisningsvan erhåller plats 1:sta sept. att läsa med 3 flickor — 2:dra förb. samt 2:dra och 3:dje kl. kurser. Betygsavskrift, foto och lönepret. torde insändas till "Förvaltarfamilj i Småland", und. adr. S. Gumelius' Annonsbyrå, Sthlm, f. v. b.

Framtidsplats

1 aug. för dugl. fröken, att ensam med fruns tillsyn sköta litet hushåll i prästgård på landet. Svar med foto och rek. till Fru E. Sandström, Lännäs.

Till mindre Sörmlandsherrgård sökes en stadgad och fullt pålitlig flicka, gärna änka eller ensamstående, som är kompetent att sköta hushållet i mindre fam. Hjälps med grövre syssl. Svar med betyg, lönepretentioner och foto till box 32, Stjärnbov.

I holländsk-svensk familj,

boende i villasamhälle i närheten av Amsterdam, önskas en erfaren barnsköterska för baby, som väntas i okt. och som någon hjälp för tre barn i skolåldern 6-8 år. Sökanden bör vara mycket barnkär glad och villig. Två jungfrur finnas. Fri resa och lön efter överenskommande. Svar med fotografi, som åter-sändes, till "Holland, Iduns exp.

Ordningssam,

pliktrogen och barnkär flicka, hushålls- och sykkunnig, vill åtaga sig tjänar. plikter erhåller plats i liten ingenjörsfamilj. Svar med foto, betyg och pretentioner till "Gärna lantbrukaredoter", Iduns exp., f. v. b.

Sjuksköterskeelever

emottagas å kestsjukhuset på Styrö. Kurserna förberedande, räcka 3 mån. Avgift 30 kr. pr mån. för allt. Ansökningar, åtföljda av präst- och läkarebetyg samt rekommendationer insändas till föreståndarinnan.

Rask och proper flicka

från gott hem, helst ej under 20 år, kunnig i enklare matlagning, erhåller plats som husmors hjälp i liten familj den 15 aug. eller 1 sept. Svar m. uppgift om lönepretentioner m. m. till "Geb", Göteborg 6, p. r.

Bättre flicka

kunnig i sömnad, får plats i liten familj (3 pers.) som hjälp och sällskap åt husmor, vid hemmets skötande. Svar med bet. foto och lönepretentioner till "Familjemedlem", Arbetsförmedlingen, Seflle.

Husföreståndarinnan sökes!

Medelålders dam, fullt kompetent att förestå ett välutrustat hem i småländsk landsortsstad samt att med moderlig ömhet ägna sig åt och övervaka tre små barns i åldern 4-8 år uppfostran och utbildning erhåller anställning 15 sept. Förstklassiga referenser erfordriga. Svar jämte löneanspråk, märkt "Husföreståndarinnan, Eksjö", till Iduns exp. f. v. b.

Husmoder o. Föreståndarinnan

vid Västgöta regementets marketenteri i Vänersborg är ledig den 1 augusti. Lön 100 kr. i månaden och fri bo-stad och vivre. Ansökningar ställda till undertecknad, som lämnar närmare upplysningar, bör vara insända senast den 5 augusti.

Vänersborg den 20 juli 1921.

REGEMENTSINTENDENTEN.

Undervisningsvan lärarinna

önskas 1 sept. för läsåret 1921-1922 till prästgård i Vestergötland att undervisa 2 flickor i 3 och 4 klassens kurs. Bör även vara villig något hjälpa till i hemmet. Betyg, lönepretentioner torde snarast sändas till Kyrkoherde Hj. Holmstrand, Rångedala.

En pålitlig och ordentlig ensamjungfru

kunnig i matlagning och bakning får plats den 15 augusti eller senare i mindre familj i Rönninge nära Stockholm. Vatten och avlopp, värmeledning och elektr. ljus finnes. God lön, gott bemötande och eget rum erbjudes. Sv. med avskrift av betyg sändes under adress: "Fri resa", Iduns exp., f. v. b.

Riklig Extrainkomst

erbjudes damer, som önska upptaga order å finare te och kaffe (rostat). Alla upplysningar lämnas beredvilligt av Schreiber & Co., Norrköping.

Hushållsfröken

eller kokerska, frisk och snäll, fullt kunnig i matlagning m. m., får god plats genast eller närmaste tid i officersfamilj. Fotografi och betyg sändas under sign. "Riks 148", Sala p. r.

Bildad flicka,

med någon undervisningsförmåga och kunnig i kvinnligt handarbete erhåller från 1 sept. anställning vid Strettedes skolhem för sinnesslöa. Begynnelse-lön 100 kr. i månaden och allt fritt. Ansökan mottages av skolhjemmets föreståndare, adr. Källered. Vidare upplysningar lämnar föreståndaren.

Ordentlig, barnkär och sykkunnig

flicka

får plats i familj. Fotografi och betyg torde sändas till Box 32, Eslöf.

Guvernanta.

Plats som guvernanta erhålles hos tjänstemannafamilj i övre Norrland för läsning med två flickor i åldern 13 och 10 år. Undervisning i pianospelning önskvärd. Tillträde 1 september. Svar till sign. "13-10" under adress S. Gumelius' Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

En musikalisk Lärarinna,

som kan läsa med 2 barn på 7 och 9 år kan få plats den 1 september hos Fru Nyman, Tosterup pr Svenstorp.

Husjungfru.

En snäll, villig och kunnig flicka, som vill åtaga sig en husjungfrus sysslor och vara husmoderns verkliga hjälp, erhåller väl avlönad plats i liten familj omkring den 1 september eller event. tidigare. Svar med betygsavskrift till "Gott hem", p. r. Alingsås.

Lediga platser och Platssökande endast 30 öre pr mm.

PLATSSÖKANDE

ELEMENTARBILDAD FLICKA önskar plats som guvernanta, sekreterare el. d. Svar till "God sångröst, Iduns exp., f. v. b.

Barnsköterska.

Ex. från Sällsk. Bv. Sth., bildad och något sykkunnig önskar plats helst för spädbarn, den 1:sta sept. Tacksam för svar, märkt "Pålitlig Barnsköterska", inom 14 dagar till Iduns exp. f. v. b.

Bättre, pålitlig flicka,

villig göra sitt bästa, önskar pl. inom husl. ell. kontorssomr. Kunnig i vanl. matl., husl. syssl., även innehaft kontorsvikariat. Musik-kunnig. Flitigt, noggrann. Ömsesidigt gott bemötande önskt. och utlovas. Svar m. "Uppgift", Iduns exp. Stockholm, f. v. b.

En 20-årig, enkel och barnkär flicka

från bildad hem önskar plats som barnsköterska. Även villig hjälpa till med i hemmet förekommande göromål. Tacksam för svar till "Familjemedlem 1 sept.", Iduns exp. f. v. b.

Ung dövsfum (labial) flicka

av god familj önskar plats i familj, helst i prästgård på landet, för att mot fritt vivre biträda med hushålls-göromål. Kunnig i husliga sysslor, sömnad och vävnad. Svar snarast möjligt till Greta Afzelius, Viktoriagatan 2, Halmstad.

Ung, realskolebildad flicka

önskar plats på herrgård eller egendom i Skåne eller norra Sverige att undervisa och sällskapa med några barn, gärna någon av dem minderårigt, musikalisk, barnkär. Svar märkt "Gladlynt västgötska", Iduns exp., f. v. b.

Två unga bildade flickor

önska plats den förste september. Den ena, som genomgått åttaklassigt läroverk med utmärkt betyg, som guvernant. Den andra som hushållslev mot fritt vivre. Svar till "E" p. r. Önnestad.

Två väninnor

önska till sept. plats tillsammans (ev. skilda), den ena (20 år) att gå från tillhanda, den andra (19 år) som hjälp med barnen. Sykkunniga, musikaliska. Svar till "Resp. hushålls- och elementarskolebildade". Sanden, St. Anna.

En 23-års flicka

önskar plats där en 11 månaders gammal flicka får medfölja. Svar märkt "Liten lön", Filipstad p. r.

Examinerad slöjdlärarinna

söker lämplig sysselsättning. Svar till "Slöjdlärarinna", Långasjö p. r.

En 27 års bättre flicka

önskar plats å större egendom (helst i Skåne eller Södermanland) för att jämte husmodern deltaga i förekommande göromål, kunnig i enkel sömnad. Lön önskas. Svar till "Familjemedlem", Kiosken, Stora Teatern, Göteborg.

Guvernantsplats

önskas till hösten av flicka, som innehar avgångsbetyg från 8-klassigt läroverk. Svar snarast till "Pålitlig", Iduns exp., f. v. b.

21 års flicka

som genomgått praktiskt läroverk önskar plats som barnfröken i slutet av Augusti månad. Fri resa önskvärd. Svar till "Jämtländska", Östersunds-Postens exp., Östersund.

Bättre, medelålders flicka,

fullt kunnig i matlagning, i ett hems-värd, önskar i sommar plats hos ensam dam eller liten familj. Svar till "Småländska", Iduns exp. f. v. b.

Hushållerska.

Enkel, prakt. flicka önskar till hösten god plats att förestå hushållet, helst hos affärs- eller tjänsteman i västra Sverige. Goda rek. Svar märkt "Hösten 1921, E. K.", Iduns exp. f. v. b.

Husföreståndarinnan,

van att med ordning sköta bättre hem önskar plats där husmor saknas. Bästa referenser. Svar märkt "Hösten 1921", Iduns exp. f. v. b.

Plats för läsning

med barn önskas av ung flicka som nomgått 8-klassigt läroverk. Svar till "Blekingska", Iduns exp.

Tysk ex. sjuksyster

med 15 tjänsteår önskar pl. till sjukh., sanat, eller som distriktsköterska. Sv. till "Syster", Iduns exp. f. v. b.

På lantgård

önskas plats av lantligt och husligt intresserad flicka. Önskar få anses som familjemedlem. Svar till "Husmors pålitliga hjälp", Svenska Dagbladets annonskontor, Stockholm f. v. b.

Ung ex. handarbetslärarinna

önskar plats till hösten vid skola eller större gods, event. på ritkontor. Svar till "20 år", Iduns exp., f. v. b.

Elementarbildad flicka

söker plats att läsa med barn i de förb. klasserna samt undervisa i musik. Deltager i hushållet. Svar till "Undervisningsvan familjemedlem", Iduns exp.

Exam. sjuksköterska,

bildad, kunnig i husliga sysslor, som under fyra års tid värdad och varit som sällskap till medelålders herre uti int hem, önskar till följd av dödsfall iknande anställning helst i Stockholm eller dess närhet. Svar till "Vård och sällskap" und. adr. S. Gumelius' Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Ung, bättre flicka,

som genomgått 8-klass. läroverk, önskar plats att läsa med några mindre barn eller som hjälp och sällskap. Svar till "Arbetsam", Iduns exp. f. v. b.

Studentska

söker till hösten plats som guvernant å gott bildad hem. Referenser lämnas. Svar till "V. G. 19 år", Svenska Telegrambyrå, Göteborg.

INACKORDERINGAR

Doktorinnan Vilma Erkssons Vilohem

beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Adr. Högåsen, Arvika. Bröstklena mottagas ej.

För ungdom,

som ämna genomgå Schartaus Hand., innes rum att hyra i bild. hem. Förstkl. hus med nut. bekvämligh., ss. värmeel. elektr. ljus, badr. Delat eller ensamt rum. Mitt emot Marg. Hush. filial. Rum vis. efter 2 aug. Fru T. Dillner, Hornsgatan 4, 3 tr., Stockholm.

Skol- och studerande ungdom

får god inackordering i Sthlm. Pris 200 pr mån., delat rum. Referenser givnas. Svar till "God inackordering", Iduns exp. f. v. b.

Årsinackordering

sökes av pens. Ingeniör. Stad eller land. Svar med pris etc. till "U. 61", Iduns exp. f. v. b.

ENGLAND.

Mrs Chambers, 84 Marryat Road Wimbledon Common London S. W. 19 kan mottaga några unga damer såsom betalande gäster från 15 sept. Goda referenser.

I gott, bildat stockholmshem,

där moderlig vård och tillsyn gives, mottages från 1 sept. 3 välupfostrade äldre eller yngre skolflickor såsom inackorderingar, 1 i ensamt, 2 i delat rum. Läget synnerligen lämpligt för Brummerska, Whitlockska, Sandströmska & Wallinska skolorna samt Ateneum. Referenser fordras och givas. Pris pr m. 180 för delat, 210 för enskilt rum utan linne. Svar till "A. C.", Ekebyhof, Stockholm 2.

Bildad dam

får inackordering i läkarehem. Pris 150 pr m. Svar till "Ömsesidig trevnad", Iduns exp., f. v. b.

Ett litet flickebarn

1-7 år får inackordering. Pris, inclusive kläder, 75-130 kr. pr månad. Svar till "Doktor", Iduns exp. f. v. b.

Inackordering

önskas av förlovad flicka under tid. Aug.—Nov. a Herrgård eller bättre hem på landet att under husmoders ledning lära matlagning och konservering. Kan ej på grund av hälsoskäl deltaga i tyngre göromål. Obs! Familjemedlem. Svar med prisuppgift till "Norrländska X.", Iduns exp. f. v. b.

DIVERSE

FOSTERBARN (helst flicka) av friska föräldrar önskas som eget till gott hem. Betalning en summa ett för allt. Svar till "Herrgård 1921" und. adr. S. Gumelius' Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Ny hushållskurs

(20 September—20 December)
Prospekt mot porto. Överstinnan A. Hyltén-Cavallius, f. Frick, Sandvik, smål. Burseryd.

Till herrgård i Uppland

emottages två flickor av god familj, som hushållselever. Tremånaders kurs. Pris 200 kr. pr m. Svar till "15 aug.—15 nov.", Iduns exp. f. v. b.

Till Barnhemmet

Barnavärn, Trollhättan,

önskas elever 1:sta augusti för att under sakkunnig ledning lära barnavård.

Hushållsskola i Norge

begynner i sept. i officersfamilj (från svenska) i vacker småstad nära Kristiania. Matlagning, sömnad, hygien, spädbarnsvård etc. Kurs 3 mån. Pris pr mån. 250 n. kr. Modern villa. Prospekt på begäran. Svar till "Familjeliv 11290", Höydhall Ohmes Annonce-Expedition, Kristiania.

Premieobligationer

säljes för 56 kr. och på avbetalning för 65 kr. Belånas till 47 kr. Insend pr postanvisning 5 kr. som första avbetalning, så erhålles full vinsträtt till dragningen i augusti.

OBLIGATIONS- & VÄXELKONTO-RET RHEA.

Drottninggatan 11, Stockholm.

Ensamstående änkeman,

i slutet på fyrtioalet, av gammal prästsläkt, sund till kropp och själ, med allvarlig livsåskådning men levnadsglad, berest och språkkunnig, djur och naturvän, ordnad ekonomi, propert hem, egen automobil, söker bekantskap med enkel, chic och frisk kvinna med fläckfri karaktär, elementarbildad och musikalisk, som känner längtan efter ett eget hem och lust för ett hems rationella skötsel samt event. villig antaga plats som husföreståndarinna, med hjälp till alla grovsysslor eller med mindre jungfru. Eventuellt äktenskap. Alder ej under 26 och ej över 38 år. Svar önskas åtföljda av nödiga detaljer samt amatörfoto, som samvetsgrant återställas. Absolut diskretion hederssak. Adr.: "Tjänsteman 12000", Gumelius' Annonsbyrå, Malmö, f. v. b.

Missprydande hårväxt

borttages genom
Elektrolysbehandling.
Garanteras utan märke i huden efter behandlingen.

FRU EBBA HEYDEN

Kungsgatan 12
MALMÖ.
Tel. 4215.

Hemorroider

försvinna efter några dagar vid användning av **HÄMOSALVAN** från Kem. Tekn. Fabr. Elefantens, Göteborg.
Pris kr. 10:— pr stor burk mot postförskott eller förut ins. likvid.

Millioner förstöra sitt hår med sprithaltigt och felaktigt sammansatta hårvatten, grönsåpa, såpspritt m. fl. otjänliga hemkurer. Ni behöver ej med bekymmer se håret falla bort, om Ni tillskriver Specialisten i hårsjukdomar **VALENTIN LINDBERG**, Kommandögatan 12, Stockholm, träffas kl. 12—2 vard. Flera tusen bevis finnas från botade skalliga och tunnåriga personer. Uppgiv ålder, sjukdomens art m. m. Bifoga 40 öre för svar i diskret brev. Mina behandlingsmetoder äro berömda av såväl vetenskap, press som allmänhet.

Vägglöss

Desinf. m. Amerik. Gassystem (ej cyankalium). Ej risk eller obehag för grannar. Skadar ej tyg eller möbler. Spec.: Kackerlackor, Mal och Vägglöss. Nordiska Desinfektions Anstalt. Riks 804 85 Stockholm Allm. 168 13

Svält ej
Edra krukväxter. De leva ej enbart av vatten. Giv dem Plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växt-närings salt. Erhålles på bleckburkar hos Frö-, Blomster-, Färg- och Kemikaliehandlare.

Svenska Storssystemet
N:o Smedjeg. 26, Stockholm
Strax vid Hamng. Riks 26 80
Lagerförsäljning av prima kolonialvaror till partipris
Ångr. Kaffe utmärkta sorter till 1.74, 1.92, 2.36 pr kg.; The 2.95 och 4:90; Cacao, ypperlig kvalitet 2.20; Havregryn 57 öre; Makaroner 1.58. Specier och konserver väsentligt lägre än i handeln. Endast redbara varor. Omsorgsfull expedition.

Crème o. puder

att användas vid skötsel av späda barn, Baddunde-lag, Dinappar, flaskor m. m. Babybyxor, impregn.

I parti och minut billigast från

Carl Stangenberg,

10 Hötorget, Stockholm.
A. T. 28690. R. T. 7762.

Nationaldräkter,

materiel, detaljer, strump. på best., frågor besv. mot dubbelt porto. Svenska Nationaldräkter, Idung. 5, n. b., Sthlm.

Velvet Complexion.

Oöverträffligt hudmedel.
"Velvet Complexion" är en mjölkliknande vätska som utan tvivel är framställd av mandel. Vilka ytterligare ingredienser som släta ut rynkor, göra musklerna fasta och giva hyn klarhet och vithet, vet jag ej. Något trolleri är det. Ur Anna Söderberg: Skönhetsvård. Pris kr. 8:— Fås överallt. Import: AB. PARFYMERI BARLACH Stockholm C.

Många anse att en fet hud-crème bör bannlysas på sommaren. Misstag! Huden behöver näring väl så bra på sommaren som på vintern. Den bästa näringen får den genom *S:ta Birgittas äkta Citron-Crème.*

Absolut ofarligt.

Dr. Stohrs Kephaldoltabletter verka snabbt och säkert vid huvudvärk, Reumatism, Ischias och neuralgi — även i elaktatade fall — och äro fullkomligt ofarliga för hjärta och andra organ. Kephaldol användes sedan årtal med glänsande resultat av de främsta kliniker och läkare i alla länder för att stilla smärtor och feber utan att skada hjärtat. Gör ett försök. Finnes å alla apotek.

Fräkencreme

IGA

Borttager fräknar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6:50 + porto. För sändes diskret. Franska Parfymmagasinet, Hovleverantör, Drottninggatan 21, Sthlm.

"Husmorssats"

inhållande 50 st. Tårtpapper, sort. storl., 100 st. Pappersservietter, linnep., 2 bnt. Hyllremsor, 2 ask. Häftstift, för endast Kr. 4:50 + porto. Vid förskottslikvid franko. Exp. från E. A. Pehrsons Pappershandel, Östersund —

Doktor J. Arvedsons kurs i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk Gymnastik

medför enligt kungl. maj:ts medgivande samma komp. och rättigheter som en kurs vid Gymn. Central-Institutet.

Kursen, 2-årig, börjar den 15 sept. Prospekt på begäran gen. D:r J. Arvedson, adr. Odengat. 1, Stockholm.

Professor PATRIK HAGLUND'S
Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska Privatklinik
R. T. 7025, Stureg. 62, Sthlm S.T. 8301.
För behandling av stödje- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformationer och funktionsrubbingar.

D:r A. KARSTEN

Medicinsk Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsg. 60, STOCKHOLM
Behandling av **reumatiska åkommor.**

Doktor A. Kjellbergs

Kurs i massage och sjukgymnastik. (27:de årskursen.)
Begär prospekt!
Stockholm. Hollandaregatan 3.

Doktor T. Sjögrens

Röntgeninstitut
Sturegatan 8, Stockholm.
UNDERSÖKNING
av sjukdomar och skador i bencystemet, lung- och hjärtsjukdomar.
BEHANDLING
av hudsjukdomar (ss. kronisk eczem, hudkräfta, hår- och skäggsvamp), körtelvulster, struma, neuralgier m. m. Mottagning 2—3 helgfria dagar. R. T. 3985. A. T. 8399.

TANDEKNIKERKURS
börjar åter den 1 sept. Pris 400 kr. Ansökan med porto, Malmskillnadsgatan 60, W. Johnson.

Göteborgs Enskilda Handels-Gymnasium

Förmåligaste enskilda handelsläroverk för elever med högre utbildning. Framstående lärarekrafte. Begränsat elevantal. Individuell undervisning.
Begär prospekt D.

Stockholms Nya Gymnastiska Institut

S:t Eriksgatan 32, Stockholm.
1-årig kurs. Begär prospekt!

Gymnastikdirektorexamen
avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 15 sept. Prospekt Major J. G. Thulin, LUND.

I massage och sjukgymnastik,

LJUSBEHANDLING, ELEKTRICITET, VÄRMEBEHANDLING, BAD-BEHANDLING m. m.
börjar ny kurs i sept., räcker c:a 8 månader och kostar 700 kr. Grundligaste utbildning. Ytterst begränsat elevantal.
MALMÖ ZANDER-INSTITUT.

GÖTEBORGS GYMNASIUM

Östra Hamngatan N:o 45
Förmåligaste specialkurs i **MASSAGE o. SJUKGYMNASTIK**
Ny kurs börjar den 15 september.
I kursen ingår kostnadsfritt undervisning i
Pedagogisk gymnastik, Ortopedisk behandling, Elektrisk behandling, Värmebehandling, Zander-gymnastik, Röda Korsets samaritkurs.
Begär illustrerat prospekt.

Institutet för Kvinnliga Läkareassistenter

Nytorpgsgatan 23 A, Stockholm
börjar tvåårig utbildningskurs i sept. 1921.
Kursen omfattar: 1) grundläggande teoretisk-praktisk kurs; 2) kurs i hushålls ekonomi; 3) praktisk tjänstgöring som sjukgymnasträtt vid badort; 4) praktisk tjänstgöring i sjukvård samt 5) provtjänstgöring som läkareassistent. Minimikompetens: 6 klassers läroverk eller motsvarande. Begränsat antal elevplatser. Kostnadsfri platsförmedling efter godkänd kurs. Läkarereferenser. Kursavgift 1,500 kronor. Alla från institutet utexaminerade elever ha va omedelbart erbjudits goda platser. Begär prospekt.

PENSIONAT Wiesbaden

Sanatorium Nerotal
Prof. Med. Dr H. Vogt.
Reumatism, Gikt, Invärtes- & Nervsjukdomar. Öppet hela året Prospekt.

Stockholms Tillskärningsskola

BARNHUSGATAN 3⁰⁰⁰. Etabl. 1912.

Meddelar undervisning i **tillskärning** och sömnad, utför mönsterbeställningar samt tillklippning och provning av tyg åt dem som själva sy sina kläder. **Begär prospekt!**

Örebro Husmoderskola

börjar 16:de arbetsåret den 24 aug. 1921. Skolan innehar guldmedalj och hederspris. Prospekt genom *Fru Alf. Rystedt.*

Göteborgs Nya Husmoderskola

SÖDRA ALLÉGAT. 2 A RIKST. 10624
Husmoderskurs på 1 termin börjar d. 8 sept. Grundlig och praktisk undervisning i enklare och finare matlagning, konservering, bakning, dukning servering m. m.; linnesömnad, hälsolära, barnavård (valfr.). Prospekt och upplysningar på begäran.

Nobynäs Hushållsskola.

Höstertermin från 1 sept.—15 dec. 1921.
Bildade flickor mottagas å Nobynäs Herrgård, bel. på småländska höglandet i härlig trakt. Hushålls- och slöjdundervisning. Exam. lärarinnor. Gott hem. Prospekt på begäran.
Föreståndarinna: FRU E. VON KOTHEN, Nobynäs, FRINNARYD.

Vid TORSHÄLL, LEKSAND,

finnes fr. o. m. aug. plats för ett par trädgårdselever och andra inackorderingar. Endast vegetarisk kost.
LILLIE LANDGREN. MÅRTA PHILIP.

Strengnäs Husmoderskola

Ny kurs börjar den 20 augusti. Grundlig och praktisk undervisning. Prospekt mot porto genom *Fru M. Braune, Strengnäs.*

Andrea Eneroths högre Handarbetsseminarium

Kommandörsgatan 32¹ - Stockholm.

börjar nytt arbetsår den 1:sta September 1921. Tidsenlig, praktisk lärarinneutbildning i handarbete. Tillfälle till komplettering för lärarinnor och äldre elever i högre kursens praktiska linje på en termin och för nyrutädda ett-åriga kursen. Fullständigt prospekt sändes på begäran.

Elisabeth Östmans Husmoderskurs

Riks 20 35 Grundad år 1902 Allm. 93 02

Husmoderskursen, som omfattar 3½ mån., börjar torsdagen d. 1 Sept. Aftonkursen börjar onsdagen den 14 September.
Kursen för Fruar börjar torsd. den 15 Sept. Prospekt på begäran.
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND, Stockholm, Klarabergsg. 40.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Avesta: Avesta-Posten.

Borlänge: Borlänge Tidning.

Borås: Borås Tidning.

Engelholm: Engelholms Tidning.

Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.

Falun: Falu-Kuriren.

Gevle: Gevle-Posten.

Halmstad: Hallandsposten.

Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.

Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad

Höganäs: Höganäs Tidning.

Jönköping: Smålands Allehanda.

Kalmar: Barometern.

Karlshamn: Tidningen Karlshamn.

Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.

Karlstad: Värmlands Läns Tidning.

Katrineholm: Katrineholms-Kuriren

Landskrona: Landskrona-Posten.

Linköping: Östgöten.

Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.

Lysekil: Lysekils-Posten.

Malmö: Skånska Aftonbladet.

Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.

Mora: Mora Tidning.

Norrköping: Norrköpings Tidningar.

Nyköping: Södermanlands Nyheter.

Skövde: Skaraborgs Läns Annonsblad.

Sundsvall: Sundsvalls-Posten.

Säter: Sätters Tidning.

Söderhamn: Söderhamns Tidning.

Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.

Uddevalla: Bohuslänningen.

Umeå: Västerbottens-Kuriren.

Visby: Gotlänningen.

Växiö: Smålands-Posten.

Örebro: Örebro Dagblad.

Örnsköldsvik: Örnsköldsviks-Posten.

Östersund: Jämtlands-Posten.

Bennett's

SÄLLSKAPS RESOR

STANDARD

med uppehåll på
första klass hotell

PARIS

Fronten—Rhentur.

17 aug.—2 sept.

1,225 danska kr.

POPULÄRA

med uppehåll på
goda, borgerliga hotell

Sachs. Schweiz Harz

(i förening med fot-
vandringar)
Berlin—Dresden—
Hamburg
26 juli—6 aug.
19 aug.—30 aug.

480 danska kr.

PARIS

Fronten—Versailles,
Rhentur.

7 aug.—18 aug.
21 aug.—1 sept.
4 sept.—15 sept.
18 sept.—29 sept.

680 danska kr.

Syd-Tyskland

Hamburg Heidelberg
Köln Rothenburg
Rhenfärd München
Wiesbaden Dresden
Frankf. a. M. Berlin

31 juli—20 aug.
14 aug.—3 sept.
28 aug.—17 sept.
11 sept.—1 okt.

725 danska kr.

SCHWEIZ

Luzern Meiringen
Vierwist.sjön Interlaken
Andermatt Montreux
Gletsch Basel

10 aug.—26 aug.

1,100 danska kr.

Nordital.: sjöar

samt Genfersjön.

Montreux Venedig
Pallanza Gardone
Bellagio Meran
Milano München

1 sept.—23 sept.
28 sept.—20 okt.
12 okt.—3 nov.

1,225 danska kr.

ITALIEN

intill Neapel

Milano—Genua—Rom
Neapel—Sorrento—Capri
Florenz—Venedig—Meran

21 sept.—22 okt.
23 okt.—23 nov.

1,690 danska kr.

Bennett's Resebureau

Grdl: 1850

Köpenhamn: Raadhuspl:

Tlf.: 4878.

Prospekt tillsändas gratis.

EKSTRÖMS
JÄSTMJÖL
och
VANILJIN-
SOCKER

Endast **EN**
SANO-KAPSEL

om dagen (för barn $\frac{1}{2}$ kapsel dagligen) erfordras för åvägbringande av en fond av kraft och tillförsikt. oumbärliga för kvinnor, män och barn under alla svaghetstillstånd. Alstra snabbt och säkert levnadsmod, energi och arbetslust, undanröja svaghet, trötthet, sömnlöshet och överansträngning Spieckers Sanokapslar säljas å alla väl-sorterade apotek och drogaffärer i askar om 20 st. till kr. 4:25, eller expedieras portofritt pr postförskott från undertecknade.
Liten kur (5 askar) kr. 20:—
Stor " (10 ") " 38:50
Generalagenter: Harald Westerberg & C:o, Göteborg 1.

Sundstrand

Den lämpligaste räkne- och additionsmaskinen för Eder.

Svensk uppfinning!

Pröva "Sundstrand" självskrivande räknemaskin innan räkne- eller additionsmaskin inköpes.

AKTIEBOLAGET HADAR SCHMIDT

GÖTEBORG - STOCKHOLM - MALMÖ

Leverantörer till Statens och städernas olika institutioner, banker, bruk och enskilda företag.

VINOLIA VANISHING CREAM

försvinner fullständigt från huden, då den absolut icke är fettaktigt.

Särskilt lämplig för ömtålig hy.

Föryngrar och förskönar.

Den verkliga kärnaren väljer Vinolia

Oatine

OM ER HY ÄR ÖMTÅLIG

och icke kan tåla tvål och vatten, så begagna *Oatine-haure-crème*. Den icke blott läker huden, men bidrar också till att ny hud ständigt bildas genom *Oatine*-behandling.

Oatine rensar huden, blott man lätt gnider in den och torkar av ett ögonblick därefter. Porerna öppna sig, och huden blir elastisk, smidig och mjuk, och hyn blir klar, sund och frisk.

Oatine är välluktande, snövit och angenäm att använda och bör därför aldrig saknas på ert toalettbord.

THE OATINE COMPANY'S GENERALDEPOT FÖR SKANDINAVIEN

Kr. Bernikowegade 1, Köpenhamn.

THE OATINE COMPANY
LONDON & PARIS.

OATINE. En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.